



PIRKANMAA

Pirkanmaan liiton tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019

TEEMME MUUTOSTA YHDESSÄ

Sisällys

Maakuntajohtajan esipuhe	2
Avaintulokset 2019	3
Tilinpäätöskertomus	8
Toimintakertomus	16
Luottamushenkilöhallinto	16
Aluekehitys-, innovaatio- ja tulevaisuustyö	17
Maankäyttö ja liikenne	22
Edunvalvonta	30
Hallinto	33
Maakunta- ja soteuudistus vuonna 2019	34
Luottamushenkilöt	37
Tilinpäätöksen liitetiedot	46
Allekirjoitukset	52

MAAKUNTAJOHTAJAN ESIPUHE

Odotusten, pettymysten ja myllerrysten vuosi takanapäin. Vuoden 2019 toimintasuunnitelman ydinviesti oli, että maakuntavalmistelu etenee vaiheeseen, missä tiedetään siirtyminen uuteen maakuntaan, suhteet valtion aluehallintoon on määritelty ja luottamushenkilörakenteista tehty linjaukset. Tämän lisäksi Pirkanmaan liiton tavoitteena oli hoitaa sekä toimintasuunnitelmassa määritellyt työt, että vastata maakuntauudistushankkeen hyvä toteutus. Tasavallan hallituksen kaatuminen muutti tästä paljon.

Tämä toimintakertomus kertoo siitä, miten kaikki ne potentiaaliset riskit, jotka liittyivät liiton suuriin taloudellisiin vastuisiin uudistuksen valmistelussa, voitiin välttää kokonaisuudessaan. Lisäksi valmisteluhanke saatiin puretuksi asteittain huhtikuusta joulukuun loppuun niin, että valmistelussa tuotettu aineisto on hyvin käytävissä jatkovalmisteluissa, loppuvuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin ja raportointi valtiolle on hyvin tehty.

Pirkanmaan liiton luottamushenkilöstön rooli oli oleellisesti laajempi kuin suurimmassa osassa muita maakuntia. Uutena liiton poliittisiin tehtäviin liittyvänä asiana perustettiin maakuntahallitukselle ympäristö- ja ilmastojaosto.

Liiton osallisuus maakunnan kannalta keskeisiin asioihin on säilynyt erittäin laajana ja monimuotoisena. Tästä on kiittäminen hyvin motivoitunutta ja osaavaa henkilökuntaa.

Liiton kansainvälisen työn keskeisimpiä asioita ovat olleet onnistuminen eurooppalaisessa liikenneverkon edunvalvonnassa ja liiton saamat hankepäätökset ja osallistuminen eurooppalaisten kumppaneiden hankkeisiin.

Toimintaympäristön myllerryksestä huolimatta asetetut tavoitteet on saavutettu ja luvatut työt on tehty. Erittäin tiukan taloudenpidon ansiosta liiton tilinpäätöksessä tilikauden alijäämä on 12.288,82 €, mikä on noin 80 000 € parempi kuin toimintasuunnitelmassa.

Esa Halme

AVAINLUOKAT 2019

Vuoden 2019 toimenpiteitä sovitettuna maakuntaohjelman kehittämiskokonaisuuksiin.

VÄLKKY PIRKANMAA	Sisältöjen ja toimintatapojen uudistaminen	Rakenteiden kehittäminen	Uudistuksia tukevat ja resurssipohjaa vahvistavat toimet	Muut toimenpiteet
<i>Yrittäjyyden nostaminen ja kannustaminen uudelle tasolle</i>		<p>On kehitetty alueen tiedolla johtamisen käytäntöjä startup-ekosysteemissä (6Aika - Kasvun ekosysteemit) ja TKI-toiminnassa (Innovaatiotoiminnan tilannekuva).</p> <p>Tuettiin yritysten kasvun ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin liittyvää TKI-toimintaa hankerahoituksella valikoituissa teemoissa (esim. tekoäly ja innovaatioympäristöjen ja -kyvykkyyden kehittäminen)</p>		<p>Käynnistettiin Siltasopimusta toteuttavia hankkeita säästyneellä AIKO-rahoituksella.</p> <p>Toteutettiin tiivistä kehittäjäyhteistyötä yrittäjä- ja elinkeinoelämän järjestöjen kanssa.</p>
<i>Isojen haasteiden (kuten sote-uudistus, älyliikenne) hyödyntäminen kehittämisalustoina</i>		<p>Edistettiin alusta- ja innovaatiokehittämistä mm. rahoitusvälinein, uusien kokeiluin sekä kehitettiin rahoitusta kansainvälisten hankkeiden avulla.</p> <p>Osallistuttiin Sitran Alueellisen liikkumisen ALPIO-hankkeeseen, jolla haettiin ratkaisuja haja-asutusalueen liikumishaasteisiin kuljetukset yhdistävän digitaalisen palvelualustan avulla.</p> <p>Laadittiin Pirkanmaan logistiikkaselvitys, jonka avulla pyritään tunnistamaan logistiikan kehitystarpeita Pirkanmaalla. Henkilökuljetusten puolella digitalisaatiota edistettiin erityisesti edellä mainitun ALPIO-hankkeen puitteissa.</p> <p>Liiton EAKR-tuella käynnistyi mm. tekoälyn hyödyntämiseen ja soveltamiseen liittyviä hankkeita sekä maakunnan sote-innovaatioympäristön kehittämiseen liittyvä hanke (KEHYS).</p>		
<i>Uuden yliopiston aktiivisten yhteyksien tehostaminen ympäröivän toimijakentän kanssa (ml. tutkimusinfraavaaminen)</i>		<p>Tuettiin yliopistoyhteisön roolia maakunnan kehittämisen alustana (mm. kehittämis-hyvinvointikeskus ja turvallisuusklusteri 2.0).</p> <p>EAKR-rahoituksella rahoitettiin useita hankkeita, jotka liittyvät uuden yliopiston ja muiden julkisten toimijoiden ja/ tai yritysten välisen yhteistyön tiivistämiseen.</p>		<p>Käynnistettiin yhteistyö alueellisten osaamistarpeiden ennakointiseksi ("jatkuva oppiminen")</p>
<i>Startup-yritysten kasvu- ja kansainvälistymisvalmiuksien ja niitä synnyttävän ja tukevan pääomittaja- ja kasvattajayhteisön vahvistaminen</i>	<p>Osallistuttiin startup-toiminnan kehittäjien järjestäjäyhteistyöhön Startup-allianssissa.</p> <p>Kehitettiin kasvuhakuisten yritysten monitorointia 6Aika - Kasvun ekosysteemit -hankkeessa</p>			<p>Markkinoitiin maakuntaa pk-seudulla</p>
<i>Ulkomaisten rahoituksen kannavointi alueen investointeihin ja kehittämiseen ja yhteyksien varmistaminen kansainvälisiin arvoverkoihin</i>			<p>Hyödynnettiin EU-ohjelmia verkostojen luomisessa (esim. Interreg-ohjelmat).</p>	<p>Osallistuttiin EU:n teollisten alueiden Vanguard-verkoston toimintaan.</p>

EHYT PIRKAN- MAA	Sisältöjen ja toimintatapo- jen uudistaminen	Rakenteiden kehittämi- nen	Uudistuksia tukevat ja resurssipohjaa vah- vistavat toimet	Muut toimenpiteet
<i>Työn muutoksen ja uudenlaisten työn tekemisen tapojen muuntaminen mahdollisuuksiksi</i>	<p>Vaihemaakuntakaava- ja liikennejärjestelmätöiden ohjausryhmä totesi, että ei ole akuuttia tarvetta käynnistää vaihemaakuntakaavoitusta, vaan tehdään valmistelevaa selvitystyötä erityisesti ilmasto- ja ympäristöteemoissa.</p> <p>Osallistuttiin biokaasuteeman ja metsien hiilivarastojen selvittämiseen. Käynnistettiin Pirkanmaan sähköverkkoselvitys, jonka tavoitteena on tunnistaa uusiutuvan energian tuotannon edistämisen kannalta keskeiset sähköverkon pulonkaulat.</p>		Laadittiin Pirkanmaan logistiikkaselvitys, jonka avulla pyritään tunnistamaan logistiikan kehitystarpeita Pirkanmaalla. Työssä yhtenä teemana on citylogistiikka.	
<i>Työllisyydenhoidon uusien paikallisten mallien ja kokeilujen toteuttaminen ja tuki</i>				<p>Toteutettiin ja päivitettiin valtion ja maakunnan välistä siltasopimusta.</p> <p>Tuettiin työllistämisen hyvien käytäntöjen kehittämistä. Tuettiin Pirkanmaan koulutusryhmän työtä.</p>
<i>Yksilöiden ja yhteisöjen aktiivinen toimijuuden mahdollistaminen ja tukeminen</i>		Kehitettiin maakunnan eettisen toiminnan periaatteita (osana maakuntauudistusta)	Talent Boost AIKO - rahoituksen koordinaointi suurimmille kaupungeille kv.osaajien palveluiden kehittämiseen.	<p>Edistettiin maakuntien yhteisiä liikenne-, kasvukäytävä- ja muita hankkeita.</p> <p>Osallistuttiin Suomen kasvukäytävä -verkoston toimintaan.</p> <p>Valmisteltiin nuorten osallistumisen lisäämistä maakunnalliseen päätöksentekoon.</p> <p>Osallistuttiin aktiivisesti muun muassa Päärata plus -yhteistyöhön, Porin radan kehittämistyöhön sekä muiden pääväylien kehittämisryhmien toimintaan sekä Suomen kasvukäytäväverkoston toimintaan.</p> <p>Pirkanmaan junapilotin markkinointisuunnitelman laadinta.</p> <p>Vaikutettu valtion suunnittelu- ja investointirahoitukseen</p>
<i>Ympäristöjen tarjoaminen mielekkäälle, luovalle, aktiiviselle ja tuottavalle tekemiselle</i>	Maakuntakaavan 2040 toteutumista on edistetty esittelemällä kaavaa, lausuntonmenettelyllä, viranomaisneuvotteluilla ja osallistamalla hankeryhmiin	Koordinoitiin MMM:n rahoittamaa Paikkatie-toalusta-hankkeen Maakunta -osahanketta yhdessä V-S liiton, SYKE:n ja MML:n kanssa.		

KESTÄVÄ PIRKANMAA	Sisältöjen ja toimintatapojen uudistaminen	Rakenteiden kehittämisen	Uudistuksia tukevat ja resurssipohjaa vahvistavat toimet	Muut toimenpiteet
<i>Uudistuvan ja kehittyvän osaamisen jalostaminen skaalautuviksi vientituotteiksi</i>	ALPIO -kokeilun mukainen palvelu ei Pirkanmaalla jatku, mutta kokeilusta saatiin kokemusta samansuuntaista jatkokehitystyötä varten.			Jatkettiin Kolmenkulman biotalousalueen (ECO3) kehittämistä.
<i>Resurssiviisaiden toimintatapojen vakiinnuttaminen kaikilla toimialoilla</i>	Sivukivi kiertoon -hankkeessa on kerätty tietovarantoa jaettavaksi aluetietopalvelussa. Hanke ja kehitystyö jatkuvat vuonna 2020.		Sivukivi kiertoon -hanke on tavoittanut keskeiset toimijat ja yhteistyökumppanit. Hanke jatkuu vuonna 2020.	
<i>Bio-, kierto- ja hyvinvointitalouden liiketoiminta-mahdollisuuksien käyttö etenkin Pirkanmaan maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseksi</i>	<p>Edistettiin bio- ja kiertotalouden alueellisia ekosysteemejä, vahvistettiin niihin liittyvää innovaatiotoimintaa sekä kehitettiin seurantaa ja viestintää CIRCWaste-hankkeella.</p> <p>Edistettiin maakuntakaavan kiertotalousalueiden ja puuterminaalien toteuttamista</p> <p>Pirkanmaan liiton EAKR-rahoituksella käynnistyi vuonna 2019 kuusi uutta vähähiilistä taloutta tukevaa hanketta.</p> <p>Osallistuttiin ylijäämämaihin liittyvän yhteistyön kehittämiseen Tampereen seudulla sekä esiteltiin teemaan liittyviä maakuntakaavan taustaselvityksiä. Selvityksistä informoitiin kuntien viranhaltijoita.</p> <p>Pirkanmaan liiton johdolla kokoontuva luonnonvaraterminaalien kehittämissyhmä ohjasi aluetietopalveluun rakennettavan kehittämissuunnitelman laatimista.</p> <p>Käynnistettiin keskustelu ja yhteistyö Ylöjärven puuterminaalin siirtämisestä sekä osallistuttiin siirtämistä koskevan esiselvityksen rahoitukseen ja ohjaamiseen.</p>			<p>Osallistuttiin bio- ja kiertotaloushankkeisiin ja -selvityksiin erityisesti biokaasutuotannon ja biokaasun käytön edistämiseksi.</p> <p>Bio- ja kiertotalous valittiin yhdeksi valtion ja maakunnan välisen siltasopimuksen kehittämistoimien kohteeksi.</p> <p>Valmisteltiin biokaasutuotannon selvittämistä yhteistyössä Business Tampereen kanssa.</p> <p>Käynnistettiin selvitys liikenteen puhtaiden käyttövoimien kehityspolusta Pirkanmaalla.</p>
<i>Laadukkaan, monimuotoisen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön hyödyntäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin perustana</i>		<p>Edistimme maakuntakaavan mukaista elinvoimaisen alue-rakenteen ja sujuvan liikennejärjestelmän toteuttamista</p> <p>Edistimme maakuntakaavan viherverkon toteuttamista.</p> <p>Edistimme maakuntakaavassa osoitettujen kulttuuriympäristöjen arvojen säilymistä.</p> <p>Kaikkia edellä mainittuja edistettiin lausunnotomennettelyn, viranomaisneuvottelujen sekä sidosryhmätyökentelyn kautta.</p>		Oltiin mukana turvallisuuden ja siviilikriisinhallinnan osaamiskeskittymän vahvistamisessa
<i>Jaetun vision ja yhteisen resurssiviisaan tulevaisuuskuvan vahvistaminen bisnesekosysteemien toiminnan tukena</i>		Käynnistettiin Pirkanmaan maakuntahallituksen ilmastojooston toiminta.	Edistettiin ilmastonmuutoksen hillintää Pirkanmaalla CANEMURE -hankkeessa. Järjestettiin Elinvoimaa ilmastotyöstä -seminaari alueellisen ilmasto- ja kiertotaloustyön edistämiseksi	Pirkanmaa sitoutui kunnanhimoisin ilmastotavoitteisiin HINKU-sitoumuksella.

SAAVUTET- TAVA PIRKAN- MAA	Sisältöjen ja toimintatapojen uudistaminen	Rakenteiden kehittäminen	Uudistuksia tukevat ja resurssipohjaa vahvistavat toimet	Muut toimenpiteet
<i>Digitaalisten palvelujen kattava mahdollistaminen</i>	<p>Maakunnan suunnittelua ja siihen liittyviä tietoaineistoja siirrettiin avoimeen dataan, tietokantoihin ja rajapinnoille.</p> <p>Aluetietopalvelua kehitettiin ja osallistuttiin laajasti paikakatietoyhteistyöhön.</p> <p>Kertaluonteisista selvitystöistä pyrittiin jatkuvaan ja mahdollisimman pitkälle automatisoituun seurantaan, raportointiin ja viestintään. Pilotitiin erilaisia tietoaineistojen rajapintoja. Kehitystyö jatkuu vuonna 2020.</p> <p>Luotiin digitaalinen palvelu alueen startup -ekosysteemin esille saamiseksi (6Aika - Kasvun ekosysteemit)</p>		<p>Edistetty sidosryhmäyhteistyöllä Pirkanmaan tavara- ja joukkoliikenteen saamista digitalisaation kärkeen.</p> <p>Yhteistyötä laajan tietoaineiston saamiseksi avoimille rajapinnoille jatkettiin.</p> <p>Harmonisoidut maakunta-kaavat e-palveluiksi (HAME) -hankkeen tavoitteita edistettiin muissa hankkeissa mm. KIRA-Digi rahoitus ja PTA Maakunta-osahanke. Osallistuttiin / koordinoitiin niitä.</p> <p>HAME-tietomallin mukainen maakuntakaava-aineisto tuotettu Pirkanmaan osalta.</p>	<p>Käynnistettiin Pirkanmaan maakuntalaisten digitaalista osallisuutta lisäävä kehittämishanke (PiDiKe).</p>
<i>Koko maakunnan pysyttäminen palveluverkossa vyöhykkeitä, joustavia palveluja ja toimintamalleja soveltaen</i>		<p>Maakuntakaavan palveluverkkoa ja joukkoliikennevyöhykkeitä edistettiin ensisijaisesti lausuntomenettelyn sekä suunnitteluun osallistumisen avulla.</p> <p>Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinta aloitettiin visio- ja tavoitetyöllä.</p> <p>Helsingin toimipisteen kehittämistä ei jatkettu, vaan se lakkautettiin loppuvuodesta</p>		<p>Edistettiin yhteispalvelun maakunnallista toteutusta</p>
<i>Uusien palvelumallien tuominen tavaroiden ja ihmisten kuljetuksiin</i>	<p>Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten (JOHEL) -ryhmä kokoontui monitoimijaisen henkilökuljetusten kehitystyön äärellä.</p> <p>Laadittiin Pirkanmaan logistiikkaselvitys ja osallistuttiin Tampereen kaupungin sidosryhmäyhteistyöhön citylogistiikan kehittämiseksi.</p> <p>Koordinoitiin liityntäpysäköinnin kehittämisryhmää.</p> <p>Aloitettiin hanke julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyön mallintamisesta. Hanke jatkuu vuonna 2020.</p>		<p>Pirkanmaa valittiin mukaan lähijunapilottiin, joka lisää lähiliikenteen junavuoroja</p> <p>Osana lähijunaliikenteen pilottia otettiin huomioon Tesoman uusi seisake.</p> <p>PriMaaS-hankkeessa edistetään vähäpäästöisten liikennepalveluiden leviämistä</p>	
<i>Koulutuksen saavutettavuuden varmistaminen, erityisesti digitaalisuutta kehittämällä</i>			<p>Tarjosimme puitteet ja avun Pirkanmaan kouluttajien yhteistyölle ja koulutuksen digitalisaation kehittämiseksi</p>	<p>Panostettiin koulutuksen edunvalvontaan (sis. mm. lentokonealan yhteistyön).</p> <p>Toteutettiin lyhyen aikavälin koulutushankkeita mm. valtion ja alueen väliseen silta-sopimukseen perustuen. Tuettiin Pirkanmaan koulutusryhmän työtä.</p>

SAAVUTET- TAVA PIRKAN- MAA	Sisältöjen ja toimin- tatapojen uudistami- nen	Rakenteiden kehittäminen	Uudistuksia tukevat ja re- surssipohjaa vahvistavat toi- met	Muut toimenpiteet
<p><i>Saavutettavuuden ta- voitetason ja hierarki- oiden määrittely, mal- lintaminen ja toteutus</i></p>	<p>Digitaalisen liikenne- mallin, TALLI-mallin kehitystyöstä laaditiin selvitys, joka val- mistuu vuonna 2020.</p> <p>Lisäksi ylläpidettiin nykyistä mallia ja järjestettiin siihen käyttökoulutuksia.</p>	<p>Edistimme ja koordinoimme koko Suomen pääradan ja sen liityntäyhteyksien sekä Hel- sinki-Tampere yhteysvälin pa- rantamista ml. lähiliikenne ja nopeat yhteydet</p> <p>Päärata plus -hankeessa kes- kitytty maakuntarajat ylittävään yhteistyöhön sekä pääradan lii- kennöinnin kehittämiseen.</p>	<p>Edistimme Pirkanmaan lähi- junaliikenteen palvelujen ke- hittämistä</p> <p>Vastattiin maakuntaudistus- valmistelun joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten JOHELI- työryhmän työskentelystä, Pirkanmaan liityntäpysä- köinnin kehittämisryhmän työskentelystä sekä liityntä- pysäköintihankkeen hanke- suunnitelman laatimisesta. Lisäksi osallistuttiin Pirkan- maan ELY-keskuksen henki- löliikenteen yhteistyöryhmiin sekä joukkoliikenteen palve- lutason määrittelyyn.</p> <p>Vaikutettiin Pirkanmaan lähi- junapilotin alkamiseen sekä markkinointiin.</p>	<p>Edistimme Pirkan- maan sisäistä ja ul- koista saavutetta- vuutta: tuimme lii- kennehankkeita, TEN-T- ydinverkkö- käytävää ja Suomen kasvukäytävää. Pai- nopisteinä olivat VT3 Tre-Vaasa ja Suomen päärata ”oksineen”.</p> <p>Vaikutettiin uuden hallitusohjelman ja valtion talousarvioi- den saavutetta- vuutta koskeviin si- sältöihin maakunnan omin toimin sekä yh- teistyössä Länsi- Suomen maakuntien kanssa.</p> <p>Pääradan operointi- selvityksen osa 2 valmistui.</p> <p>Aloitettiin järjestely- ratapihan siirron vai- kutuksista selvitys, joka valmistuu vuonna 2020.</p> <p>Edistettiin edunval- vontatyöllä väyläin- vestointien toteutu- mista.</p> <p>Osallistuttiin seudul- lisen raitiotien suun- nitteluyhteistyöhön.</p>



TILINPÄÄTÖSKERTOMUS

Vuonna 2019 jäsenkuntien maksuosuudet olivat 3 450 345 €. Maksuosuuksia kerättiin saman verran kuin edellisvuonna.

Vuoden 2019 lopussa liitossa oli 5 virkaa ja 30 tointa. Toimista täytettynä oli 26. Henkilömäärä yhteensä projektirahoituksella olevat määräaikaiset työsuhteet mukaan luettuna oli 51.

Talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelma

Maakuntavaltuusto hyväksyi kokouksessaan 27.5.2019 lisätalousarvion. Lisätalousarviossa vähennettiin maakuntaudistusvalmistelun kaatumisesta johtuen tulomäärärahoja 18 695 593 € ja menomäärärahoja 18 627 293 €.

Talousarvion toteutumista on verrattu muutettuun lisätalousarvioon.

Vuoden 2019 tuloslaskelman mukaiset toimintatulot olivat 9 268 518,30 €. Tämä on 3 266 222,70 € vähemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Toimintamenot olivat 9 287 979,98 €, mikä on 3 354 867,02 € talousarviossa ennakoitua vähemmän. Toimintakate on 88 644,32 € talousarviota parempi.

Talousarvion toteutuma alittui sekä tulojen että menojen osalta.

Talousarviota hyväksyttäessä joulukuussa 2018 oletettiin, että maakuntaudistusvalmistelu jatkuu pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti. Määrärahoja varattiin talousarvioon syksyn 2018 tietojen mukaisesti. Pääministeri Sipilän hallituksen kaaduttua maaliskuulla käynnistettiin maakuntaudistusvalmistelun alasajo. Ainoastaan tietojärjestelmiin liittyvää kehitystyötä jatkettiin vuoden 2019 loppuun.

Maakuntaudistukseen liittyvät määräaikaiset työsuhteet päättyivät pääsääntöisesti kesäkuun lopussa.

Maakuntaudistukselle vuokrattujen toimitilojen määräaikainen vuokrasopimus saatiin irtisanottua vuoden loppuun. Samoin toimitilakalusteiden leasing-sopimus lunastettiin ja kalusteet myytiin uusille vuokralaisille.

Maakuntaudistuksen alasajon kustannukset katettiin tähän saadusta valtionavustuksesta.

Kuntien jäsenmaksut kertyvät odotetusti.

Luottamushenkilöhallinnon tulosalueen talouden toteutuma alitti arvioidut määrärahat, menojen alitus on 13 589,31 €. (- 8%).

Varsinaisen toiminnan talouden toteutuman osalta tulojen kertymä on 3 266 222,70 € (- 26 %) talousarviota pienempi. Menot alittuivat 3 341 277,71 € (- 27%). Varsinaisen toiminnan toimintakate on 75 055,01 € talousarviota parempi.

Liiton toimintakate oli - 19 461,68 €, mikä on 88 644,32 € talousarviota parempi.

Rahoitustuottoja kertyi Istekki Oy:n osingoista 1 961,08 €. Pankkitalletusten viitekorko oli negatiivinen koko tilikauden.

Tuloslaskelma osoittaa - 17 884,79 € vuosikatetta. Talousarviossa arvioitiin vuosikatteeksi -102 106 €.

Investointiosa

Tilikaudella ei tehty aktivoitavia kalustohankintoja.

Tilikauden aikana hankittiin yksi Monetra Pirkanmaa Oy:n osake. Merkintähinta oli 21,00 €.

Tilikauden tulos ja tuloksen käsittely

Tilikauden tulos on - 61 927,10 €. Edellisvuoden tilikauden tulos oli -20 463,29 €.

Poistoeroa vähennettiin 42 638,28 € investointivaroilla katettujen, Kelloportin-kadun toimitilojen kalustohankintojen poistojen verran. Tehdyn poistoeron vähennyksen jälkeen liiton taseessa ei ole enää poistoeroa.

Pirkanmaan palkintorahastosta vähennettiin 7 000,00 €.

Poistoero-, varaus- ja rahastosiirtojen jälkeen alijäämäksi muodostui - 12 288,82 €.

Rahoituslaskelma

Toiminnan ja investointien rahavirta oli - 17 905 €. Vuonna 2018 vastaava luku oli 28 236,94 €. Rahoituksen rahavirta oli - 2 962 082,81 € (vuonna 2018 5 488 181,07 €). Kassavarojen kokonaismuutos oli - 2 979 988,60 € (5 516 418,01 €).

Kassavarojen vähennys johtui siitä, että maakuntaudistukseen osoitettu erillisrahoitus maksettiin liitolle jo edellisenä vuonna.

Tase

Pitkä- tai lyhytaikaista lainaa ei ollut.

Pitkäaikaisiin saamisiin on kirjattu liiton antamat vuokravakuudet ja pitkäaikaisiin muihin velkoihin alivuokralaissuhteisiin liittyvät liiton saamat vuokravakuudet.

Siirtovelkoihin on kirjattu valtiolle palautettava maakuntaudistusvalmisteluun osoitettu, käyttämättä jäänyt osuus 5 068 445,65 €.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarviossa asetettua tavoitteiden asetelua on tarkennettu ja aikataulutettu ryhmäkohtaisesti. Ryhmän työohjelmien ja niiden toteutuksen varattujen määrärahojen seuranta on vuoden mittaan hoidettu virkatyönä johtoryhmässä sekä ryhmien johtajien ja maakuntajohtajan keskinäisissä neuvotteluissa.

Talousarvion toteutuma on raportoitu kolmannesvuosittain maakuntahallitukselle. Varsinaista sijoitustoimintaa tilikauden aikana ei ole. Liiton likvidit varat ovat maakuntajohtajan päätöksen mukaisesti liiton pankkitileillä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole ollut virheitä tai rikkomuksia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Liiton riskiarviointi läpikäytiin ja päivitettiin vuoden 2019 aikana.

Johtavat viranhaltijat tunnistavat, arvioivat ja priorisoivat vuosittain vastuualueensa keskeisimmät riskit.

Tilikaudella ei toteutunut merkittäviä riskejä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana merkittiin 1 Monetra Pirkanmaa OY:n osake (á 21,00 €).

Sopimustoiminta

Liiton kaikki sopimukset allekirjoittavat maakuntajohtaja ja hallintojohtaja. Muutoin sopimukset perustuvat maakuntajohtajan ao. päätökseen. Tällöin sopimuksen voi allekirjoittaa vastuualueen johtaja ja asian valmistellut toimenhaltijat. Sopimusten hallinta on keskitetty hallintoryhmän assistentille. Liitossa on sopimustenhallinta-ohjelmisto.

Sopimuksia valmisteltaessa tarkistetaan, että sopimuskumppanin verot ja työntekijämaksut on suoritettu. Pidemmässä sopimussuhteissa tarkistus suoritetaan vuosittain.

TULOSLASKELMA	v. 2019	v. 2018
MYYNTITUOTOT	3 551 222,36	3 455 229,97
TUET JA AVUSTUKSET	4 863 166,93	6 085 156,74
MUUT TOIMINTATUOTOT	622 446,84	675 698,19
TOIMINTATULOT	9 036 836,13	10 216 084,90
PALKAT JA PALKKIOT	-4 099 201,42	-5 022 972,65
ELÄKEMAKSUT	-818 636,04	-969 468,83
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-84 786,54	-137 074,05
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-5 002 624,00	-6 129 515,53
PALVELUJEN OSTOT	-2 064 158,84	-2 530 093,38
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-44 045,76	-94 383,03
MUUT MENOT	-1 945 469,21	-1 426 700,71
TOIMINTAKULUT	-9 056 297,81	-10 180 692,65
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-19 461,68	35 392,25
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
KORKOTUOTOT	10,67	0,00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 961,08	0,14
MUUT RAHOITUSKULUT	-394,86	-230,45
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	0,00	0,00
VUOSIKATE	-17 884,79	35 161,94
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMANMUKAISET POIS- TOT	-44 042,31	-55 625,23
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-44 042,31	-55 625,23
TILIKAUDEN TULOS	-61 927,10	-20 463,29
POISTOERON LISÄYS	0,00	0,00
POISTOERON VÄHENNYS	42 638,28	51 334,24
VARAUSTEN VÄHENNYS	0,00	0,00
RAHASTOJEN VÄHENNYS	7 000,00	17 000,00
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-12 288,82	47 870,95
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	100 %	100 %
Vuosikate/poistot, %	-40 %	62 %

sisäiset erät eliminoitu

RAHOITUSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

Rahavirta/toiminta	Toteutuma 2019	Toteutuma 2018
Tulorahoitus		
Vuosikate	-17 884,79	35 161,94
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät (myyntitappio)	0,00	0,00
Investoinnit		
Osakkeet ja osuudet	-21,00	-6 925,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0,00
Rahavirta/toiminnan rahavirta	-17 905,79	28 236,94
 Rahoitus		
Oman pääoman muutokset	0,00	-250 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Saamisten muutokset	-773 712,05	193 489,62
Korottomat velat	-2 188 370,76	5 544 691,45
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 962 082,81	5 488 181,07
Rahoituksen rahavirta	-2 962 082,81	5 488 181,07
 Rahavarojen muutos	 -2 979 988,60	 5 516 418,01
Rahavarat 31.12.	5 762 764,88	8 742 753,48
Rahavarat 1.1	8 742 753,48	3 226 335,47
Rahavarojen muutos	-2 979 988,60	5 516 418,01
 Kassan riittävyys, pv	 233	 305

TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja laitteet	0,00	44 042,31
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 948,00	6 927,00
Pysyvät vastaavat	6 948,00	50 969,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	8 135 037,26	9 826 075,47
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	258 070,00	258 070,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	53 056,39	182 760,78
Muut saamiset	1 583 506,46	680 290,27
Siirtosaamiset	200,25	0,00
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	5 762 764,88	8 742 753,48
Vaihtuvat vastaavat	7 657 597,98	9 863 874,53
Vastaavaa	15 799 583,24	19 740 919,31
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	841 027,87	841 027,87
Muut omat rahastot	307 199,67	314 199,67
Edellisten tilikauden yli/alijäämä	299 136,99	251 266,04
Tilikauden yli/alijäämä	-12 288,82	47 870,95
Omapääoma	1 435 075,71	1 454 364,53
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	42 628,28
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	42 628,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	8 135 037,26	9 826 075,47
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat	118 707,52	0,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot		
Ostovelat	171 908,29	380 981,93
Muut velat	119 810,95	192 654,24
Siirtovelat	5 819 043,51	7 844 204,86
Lyhytaikainen	6 110 762,75	8 417 841,03
Vieras pääoma	6 229 470,27	8 417 841,03
Vastattavaa	15 799 583,24	19 740 919,31
Omavaraisuusaste %	9 %	8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	70 %	82 %

TUOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 1.1.2019-31.12.2019

	Tp 2018	Ta 2019 ja lisätalousarvio	Tot 2019	poikkeama	%
MYYNTITUOTOT	3 455 229,97	3 450 345,00	3 551 222,36	100 877,36	102,9
TUET JA AVUSTUKSET	6 176 639,48	8 409 396,00	5 060 573,86	-3 348 822,14	60,2
MUUT TULOT	675 698,19	675 000,00	656 722,08	-18 277,92	97,3
TOIMINTATULOT	10 307 567,64	12 534 741,00	9 268 518,30	-3 266 222,70	73,9
PALKAT JA PALKKIOT	-5 022 972,65	-4 593 180,00	-4 099 201,42	-493 978,58	89,2
ELÄKEMAKSUT	-969 468,83	-816 610,00	-818 636,04	2 026,04	100,2
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT HENKILÖSTÖMENOT YH- TEENSÄ	-137 074,05	-115 507,00	-84 786,54	-30 720,46	73,4
PALVELUJEN OSTOT AINEET, TARVIKKEET JA TAVA- RAT	-6 129 515,53	-5 525 297,00	-5 002 624,00	-522 673,00	90,5
MUUT MENOT	-2 621 576,12	-5 285 350,00	-2 261 565,77	-3 023 784,23	42,8
	-94 383,03	-347 600,00	-44 045,76	-303 554,24	12,7
	-1 426 700,71	-1 484 600,00	-1 979 744,45	495 144,45	133,4
TOIMINTAKULUT	-10 272 175,39	-12 642 847,00	-9 287 979,98	-3 354 867,02	73,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	35 392,25	-108 106,00	-19 461,68	88 644,32	
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-230,31	6 000,00	1 576,89	4 423,11	
VUOSIKATE	35 161,94	-102 106,00	-17 884,79	84 221,21	
SUUNNITELMANMUKAISET POISTOT	-55 625,23	-44 200,00	-44 042,31	157,69	
POISTOT JA ARVONALENTUMI- SET	-55 625,23	-44 200,00	-44 042,31	157,69	
SATUNNAISET ERÄT					
TILIKAUDEN TULOS	-20 463,29	-146 306,00	-61 927,10	84 378,90	
POISTOERON LISÄYS	0,00	0,00	0,00		
POISTOERON VÄHENNYS	51 334,24	42 720,00	42 638,28	-81,72	
VARAUSTEN LISÄYS	0,00	0,00	0,00		
VARAUSTEN VÄHENNYS	0,00	0,00	0,00		
RAHASTOJEN LISÄYS	0,00	0,00	0,00		
RAHASTOJEN VÄHENNYS	17 000,00	7 000,00	7 000,00	0,00	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	47 870,95	-96 586,00	-12 288,82	84 297,18	

Investoinnit	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019	poikkeama
Hanke				
ICT-laitteet	0,00	-15 000,00	0,00	-15 000,00
Istekki Oy osakkeet Monetra Pirkanmaan osake	-6 925,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	-21,00	-21,00
yhteensä	-6 925,00	-15 000,00	-21,00	-14 979,00

Luottamushenkilöhallinto	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019	poikkeama
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-137 000,79	-164 800,00	-151 210,69	-13 589,31
Netto +/-	-137 000,79	-164 800,00	-151 210,69	-13 589,31

Varsinainen toiminta	Tilinpäätös 2018	Talousarvio ja lisäta 2019	Toteutuma 2019	poikkeama
Toimintatulot	10 307 567,64	12 534 741,00	9 268 518,30	-3 266 222,70
Toimintamenot	-10 135 192,00	-12 478 047,00	-9 136 769,29	-3 341 277,71
Netto +/-	172 375,64	56 694,00	131 749,01	75 055,01

Projektitoiminta	Tilinpäätös 2018	Talousarvio lisäta 2019	Toteutuma 2019	poikkeama
Toimintatulot	6 117 403,64	8 324 547,00	5 126 195,89	-3 198 351,11
Toimintamenot	-6 441 374,78	-8 324 547,00	-5 238 146,96	-3 086 400,04
Netto +/-	-323 971,14	0,00	-111 951,07	-111 951,07

Projektitoiminta sisältyy varsinaiseen toimintaan.

Projektitoiminnasta 3 490 955,62 € liittyy maakuntaudistusvalmisteluun.



TOIMINTAKERTOMUS

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

Edustajainkokous

Kuntien edustajankokouksessa 8.4.2019 valittiin jäsenkuntia edustavat 61 maakuntavaltuuston jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet toimintavuosille 2019 ja 2020.

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuuston kokoonpano vastaa maakunnan kunnallisvaalien tulosta poliittiselta jakaumaltaan. Jokaisesta jäsenkunnasta on valtuutettuja asukasluvun mukaan kutakin alkavaa 10 000 asukasta kohden yksi, kuitenkin enintään kolmasosa koko valtuuston lukumäärästä.

Maakuntavaltuusto kokoontui kokouksiinsa 25.3.2019, 27.5.2019 ja 16.12.2019.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitukseen kuuluu 11 jäsentä. Kokouksiin osallistuvat lisäksi maakuntavaltuuston puheenjohtajat.

Maakuntahallitus kokoontuu pääsääntöisesti neljän viikon välein normaaleihin päätöksentekokokouksiin. Vuonna 2019 maakuntahallitus kokoontui 11 kertaa.

Pirkanmaan liiton ilmasto- ja hiilineutraalisuustyötä vahvistettiin perustamalla keväällä 2019 maakuntahallituksen yhteyteen ympäristö- ja ilmastojaosto. Se kokoontui vuoden aikana neljästi tutustumaan maakunnallisen ilmastotyön mahdollisuuksiin sekä valmistelemaan ilmastoteemaisia aloitteita ja suuntaamaan muutaakin valmistelua tässä kokonaisuudessa.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan kuuluu 5 jäsentä. Lautakunnan kaikki jäsenet ja varajäsenet ovat maakuntavaltuuston jäseniä. Vuonna 2019 tarkastuslautakunta kokoontui 6 kertaa.

Kuntalain edellyttämät sidonnaisuusilmoitukset löytyvät osoitteesta: <http://www.pirkanmaa.fi/paatokseteko/sidonnaisuudet>.

Luottamushenkilöhallinto

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019	poikkeama
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-137 000,79	-164 800,00	-151 210,69	-13 589,31
Netto +/-	-137 000,79	-164 800,00	-151 210,69	-13 589,31



ALUEKEHITYS-, INNOVAATIO- JA TULEVAISUUSTYÖ

Älykäs erikoistuminen ja innovaatioympäristö

- Innovaatiopolitiikan ja sen rahoitusinstrumenttien kehittäminen
- Innovaatioita ja kasvua ekosysteemiyhteistyöllä
- Ilmastotyön kehittäminen

Strategisen perustan innovaatiopolitiikan suuntaamiselle antavat maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia, joka on EU-tason väline kehittämistyön suuntaamiseen alueellisten vahvuuksien hyödyntämiseksi. Älykkään erikoistumisen ja innovaatiotyön toimenpitein vaikutetaan siihen, millaista innovaatiopolitiikkaa maakunnassa tehdään ja miten rahoitusinstrumentteja kehitetään. Maakunnan painopisteenä on ollut ekosysteemien syntymisen, kasvun ja yhteistyön mahdollistaminen. Keskeisiä kokonaisuuksia ovat valmistava teollisuus, soveltava tekoäly, hyvinvointi ja kiertotalous.

Älykkääseen erikoistumiseen liittyvän eurooppalaisen yhteistyön jatkamiseksi liitto osallistui edelleen Vanguard Initiative -verkoston/yhteisön toimintaan, ja kansallisten käytäntöjen kehittämiseksi on osallistuttu mm. Uudenmaan liiton ja Etelä-Karjalan liiton vuoden 2019 alusta organisoimiin maakunnan liittojen yhteisiin asiantuntijatapaamisiin.

Innovaatiopolitiikan ja sen rahoitusinstrumenttien kehittäminen

Pirkanmaan liitossa toteutettavat EU-hankkeet tukevat liiton tehtävää innovaatiopolitiikan kehittämisessä ja suuntaamisessa. Tällaisia teemoja ovat mm. yritysten ja korkeakoulujen yhteistyörajapinnat, teollisuuden digitalisaation edistäminen, julkisten hankintojen hyödyntäminen innovaatioiden edistämisessä ja vastuullisen innovaatiotoiminnan periaatteiden kehittäminen. Vuonna 2019 käynnissä olevia kehittämishankkeita olivat S34 Growth, InnoBridge, Marie ja InnoHEIs.

Interreg Europe-rahoitteisessa/eurooppalaisessa InnoHEIs -hankkeessa etsitään yhdessä TAMK:n kanssa keinoja kehittää Pirkanmaan tutkimus- ja innovaatioinfrastruktuureja, niiden käytettävyyttä sekä rahoitusinstrumentteja. Yhdessä Itämeri-Instituutin kanssa toteutettavissa eurooppalaisissa iBuy ja TracS3 -hankkeissa nostetaan esiin julkisen sektorin merkittävät mahdollisuudet edistää innovaatioita ja kasvua julkisten hankintojen kautta sekä analysoidaan pirkanmaalaisen innovaatioinfrastruktuurin roolia kansainvälisen kyvykkyyden ja yhteistyön rakentamisessa. Tähän jälkimmäiseen tähtäsi myös päättyvä S34Growth -hanke uudistuvaa teollisuutta palvelevan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioinfrastruktuurin osalta. Hankkeessa partnereina olivat suuret eurooppalaiset teolliset alueet.

Marie-hankkeessa luotu rahoitettavien EAKR-hankkeiden vastuullisen innovaatiotoiminnan valintaperuste saavutti hyvin huomiota Euroopassa, sillä vastaavalaista eettistä arviointia ei ole innovaatorahoituksessa käytetty missään muualla Euroopassa. Valintaperustetta kehitettiin saatujen kokemusten perusteella eteenpäin ja sitä käytetään alueellisesti myös joulukuussa 2019 avautuneessa EAKR-rahoitushaussa.

Liitto osallistui myös kahden Horizon2020-rahoitteisen projektin hakuun, joista molemmat hyväksyttiin rahoitettavaksi loppuvuodesta 2019. Projektit käynnistyvät vuoden 2020 aikana.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen maakunnassa on vuonna 2019 ollut eri tavoin innovaatiotyön kohteena. Pirkanmaalla selvitettiin ensimmäisenä maakuntana Suomessa alueen sote-tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan nykytilaa ja tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksia. Selvityksen pohjalta rahoitusta suunnattiin KEHYS-hankkeeseen, jolla kehitetään ja vahvistetaan Pirkanmaan sote-alan innovaatioympäristöä ja rakennetaan toimintamalli korkeakoulujen, yritysten, järjestöjen, asiakkaiden ym. osaamisen kytkemiseen alan palvelujen ja ekosysteemin yhteiskehittämiseksi. Hankkeessa keskitytään sote uudistuksessa keskeisten peruspalvelujen ja palveluketjujen kehittämiseen, ja sitä koordinoi Pirkanmaan sairaanhoitopiiri.

Digitaalisuus ja osallisuus korostuvat myös hyvinvointipalveluissa palveluiden alati digitalisoituessa. Pirkanmaalla käynnistyi marraskuussa 2019 Pirkanmaalla digituen alueellisen koordinoinnin kehittämishanke (PiDiKe). Hankkeen tavoitteena on koota Pirkanmaan digituen toimijat yhtenäiseksi ja aktiiviseksi verkostoksi, jotta digituesta pystytään kehittämään entistä vaikuttavampaa ja löydettävämpää, ja jotta Pirkanmaan asukkaiden alueelliset erityistarpeet voidaan huomioida paremmin digiosallisuuden edistämiseksi. Hankkeen rahoittajana toimii Valtiovarainministeriö ja se on osa Digi- ja väestötietoviraston koordinoimaa 14 maakunnan hankkokonaisuutta.

Turvallisuuden edistämässä keskeinen ulottuvuus on koettu arjen turvallisuus, jota ei saavuteta pelkillä viranomaisvoimilla, vaan toimiva kansalaisyhteiskunta on sen olennainen edellytys. Pirkanmaan liitto on edelleen tukenut ja osallistunut Pirkanmaan turvallisuusklusterin toimintaan, jota vuoden 2019 aikana on uudistettu Tampereen yliopiston koordinaatiovastuulla. Liitto on edistänyt turvallisuuteen liittyviä hankkeita ja liiketoimintaekosysteemin syntymistä mm. AIKO-rahoituksella.

Maakuntaan rakentumassa oleva turvallisuus- ja ilmailualan keskittymä AiRRHow-allianssi on jatkanut työskentelyään kansainvälisen koulutustarjonnan, yritysten vientitoiminnan konseptoinnin ja kansainvälisesti helposti saavutettavan uuden ajan ilmailun keskuksen kehittämiseksi Pirkanmaalle.

Innovaatioita ja kasvua ekosysteemyhteistyöllä

Startup-allianssi hankkeena päättyi vuoden 2019 lopussa. Osapuolten kesken allekirjoitettiin sopimus, jonka pohjalta yhteistyötä jatketaan 2020. Osapuolia ovat Tampereen korkeakoulu-yhteisö, Pirkanmaan liitto, Tampereen kaupunki, PSHP, ELY-keskus, TE-palvelut ja Business Tampere. Yhteistyön lisääminen julkisten toimijoiden ja sidosryhmien kesken on tärkeää, jotta osapuolet tuntevat paremmin toistensa toiminnan ja yhteistyötä voidaan tehostaa. Tavoitteena on innovaatioympäristön ja yrityspalvelujen tehostuminen alueella päällekkäisyyksien välttämiseksi. Toimijoiden resursseja yhdistelemällä niillä saadaan aikaan enemmän.

Pirkanmaan innovaatiotoiminnan tilannekuva 2019 toteutettiin alueen TKI-toimijoita osallistavana ja verkostomaisena prosessina. Tilannekuvasta julkistettiin ennakkotuloksia Pirkanmaan talousfoorumissa lokakuussa ja koko sisältö InnoEvent Tampereen aikana marraskuun alussa, ja tulokset huomioitiin myös mediassa. Innovaatiotilannekuvan temaattinen erityistarkastelu syventyi vuonna 2019 alueella syntyvien yritysaihioiden, kasvuhakuisten yritysten ja niihin kohdistuvan rahoituksen analyysiin yhteistyössä Pirkanmaan liitossa toteutettavan Kasvun ekosysteemien 6Aika-hankkeen kanssa. Tavoitteena on tuottaa reaaliaikaisia havainnollisia visualisointeja, joiden avulla voidaan entistä systemaattisemmin arvioida harjoitetun innovaatiopolitiikan ja järjestettyjen palvelujen vaikuttavuutta ja kehittämistarpeita.

Business Tampereen ja Pirkanmaan liiton elinvoima-analytiikan yhteistyö käynnistyi keväällä 2019 ja jatkuu 2020. Pirkanmaan liitto tuottaa analytiikan ja tiedolla johtamisen asiantuntijapanosta myös kaupunkiseudun elinvoimakehittämisen tarpeisiin.

Ilmastotyön kehittäminen

Keskeinen väline liiton ilmastotyössä on Suomen kansallista ilmastopolitiikkaa seitsemässä maakunnassa toteuttava Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia -hanke (CANEMURE). Tavoitteena on edistää ilmastomuutosta hillitsevien toimenpiteiden toteutusta ja uusien hankkeiden käynnistymistä yhteistyössä alueiden eri toimijoiden kanssa. Pirkanmaan liitto toteuttaa maakunnallista osahanketta yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Hankkeen ensimmäisen toimintavuoden aikana luotiin pohjaa tiekartan valmistelulle muun muassa keräämällä pohjatietoa kuntatapaamisissa ja perustamalla säännöllisesti kokoontuva, ilmastotyön keskeisten sidosryhmien johtajista muodostettu Pirkanmaan ilmastotiekartan yhteistyöryhmä. Ensimmäinen versio ilmastomuutoksen hillinnän alueellisia toimia käsittelevästä tiekartasta on valmistumassa keväällä 2020. EU:n Life IP -ohjelmasta rahoitettua 6-vuotista hanketta koordinoi Suomen ympäristökeskus.

Lisäksi Pirkanmaan liitto toteutti samaan ohjelmaan kuuluvaa CIRCWASTE-hanketta, jolla edistetään kiertotaloutta erityisesti kunnissa. Työskentelyn kohteina olivat kiertotalousyhteistyön tehostaminen eri tahojen kanssa sekä kiertotalouden digitalisaation edistäminen. CIRCWASTE- ja CANEMURE-hankkeet järjestivät kesäkuussa 2019 yhteisen alueellisen ilmasto- ja kiertotaloustyön aloitusseminaarin Elinvoimaa ilmastotyöstä. Liiton ilmasto- ja kiertotaloustyö muodostavat kokonaisuuden, joka konkretisoituu ja kehittyy vuoden 2020 aikana edelleen mm. HINKU-sitoumusten täyttämiseksi.

Loppuvuodesta maakuntahallitus päätti jaoston esityksestä ja yhdessä ELY-keskuksen kanssa Pirkanmaan hakeutumisesta hiilineutraalisuuden edelläkävijöiden HINKU-verkoston, jonne se ensimmäisenä maakuntana Etelä-Karjalan kanssa hyväksyttiin marraskuussa. Liiton ilmastotyöllä pyritään aktivoimaan maakunnan muita sidosryhmiä erityisesti välttämällä päällekkäisyyksiä muiden asiassa aktiivisten tahojen työskentelyyn.

Aluekehittäminen

- EU-ohjelmakauden 2014 - 2020 toteuttaminen ja kansallinen hankerahoitus
- Uuden EU-ohjelmakauden valmistelu

EU-ohjelmakauden 2014 - 2020 toteuttaminen ja kansallinen hankerahoitus

Pirkanmaan liitto toimii yhtenä Suomen rakennerahasto-ohjelmaa hallinnoivana välittävänä toimielimenä. Liiton vastuulle kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön sille siirtämät tehtävät, jotka liittyvät Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) rahoitettavien hankkeiden tuen myöntämiseen, maksamiseen ja seurantaan. Pirkanmaan lisäksi tehtäväalue kattaa Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Satakunnan. Välittävän toimielimen tehtävien hoito perustuu tiiviiseen yhteistyöhön Länsi-Suomen maakuntaliittojen kesken.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kaikkiin välittäviin toimielimiin kerran ohjelmakauden mittaan kohdistama ohjaus- ja valvontakäynti tehtiin huhtikuussa Pirkanmaan liittoon. Ministeriön raportin mukaan tehtävien hoito toimii. Liittoa kiitettiin erinomaisesta kehittämistyöstä, jota toivottiin edelleen jatkettavan ministeriön antaman palautteen pohjalta.

Vuonna 2019 Pirkanmaan liitto järjesti yhden maakuntaa koskeneen EAKR-rahoitushaun. Maaliskuussa päättyneen haun teemana oli tekoälyn soveltaminen ja hyödyntäminen. Toimialarajauksia ei ollut. Hakemuksia Pirkanmaan liitolle jätettiin kuusi, ja lisäksi Pirkanmaan rahoitusta haettiin kahteen ylimaakunnalliseen, muunteemaiseen hankkeeseen (hakemukset jätettiin Uudenmaan liittoon). Hakemuksesta kuusi on saanut myönteisen rahoituspäätöksen tai on etenemässä myönteisenä alkuvuodesta 2020.

Liiton rahoittamia EAKR-hankkeita oli käynnissä vuoden 2019 aikana yhteensä 26. Tähän on laskettu erillisinä kehittämishankkeet ja niihin liittyvät investointihankkeet; tällaisia kehittämis-investointihankepareja oli käynnissä yhteensä 4 kappaletta. Käynnissä olleet hankkeet ovat painottuneet vähähiiliseen talouteen, valmistavaan teollisuuteen sekä sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialaan. Rakennerrahasto-ohjelmassa on asetettu vähähiilisyys-hankkeille minimitasoksi 25 % EAKR-rahoituksesta. Pirkanmaan liiton osalta tavoite on toteutuksessa hyvin, ja uusia vähähiilisyys-hankkeita käynnistyi vuoden 2019 aikana 6.

Hankerahoitusta suunnattiin maakuntaohjelman linjauksen mukaisesti myös isojen yhteiskunnallisten haasteiden hyödyntämiseen kehittämisalustoina. Esimerkkinä tästä on alkuvuodesta 2019 käynnistynyt hanke ”Vaikuttava sosiaali- ja terveysalan TKI-ympäristö KEHYS - Kehitämme Yhdessä”. Sen tavoitteena on rakentaa sote-alan kehitys- ja innovaatioyhteistyömalli, joka kytketään systemaattisesti sote-palveluihin. Käynnistyneistä tekoälyhankkeista strategisesti keskeinen on AI Hub Tampere, jossa luodaan älykkäiden koneiden alueellinen tekoälykeskusta. Tavoitteena on muun muassa opastaa alan yrityksiä uusimmassa tekoälyosaamisessa.

Kansallinen Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -rahoitus päättyi vuoden 2018 lopussa, mutta hankkeiden toteutus jatkui huhtikuun loppuun 2019. AIKO-hankkeita oli vuonna 2019 käynnissä kaiken kaikkiaan 17. AIKO-rahoituksella toteutettiin Tampereen kaupungin kasvusopimuksen ja Pirkanmaan ennakoitun rakennemuutoksen (ERM) suunnitelman mukaisia hankkeita sekä kansallisen Maan käyttö, asuminen ja liikenne (MAL) -verkoston toimintaa. AIKO-kaudella 2016 - 2018 suurin osa rahoituksesta kohdistui Tampereen kaupungin kasvusopimuksen teemoihin (myönnetty rahoitus 1,72 miljoonaa euroa, yhteensä 6 hanketta). ERM-toimenpiteisiin kohdistettu rahoitus oli yhteensä 0,8 miljoonaa euroa (17 hanketta). MAL-verkoston osuus myönnetystä rahoituksesta oli 0,3 miljoonaa euroa (yksi hanke).

Tampereen kaupungin kasvusopimushankkeet liittyivät valmistavan teollisuuden ja hyvinvointipalveluiden uudistamiseen ja digitalisaatioon (mukaan lukien hyvinvointipalvelujen digitalisaatio ja kansainvälistyminen), kansainvälisten osaajien hyödyntämiseen alueen elinkeinoelämän kehittämiseksi sekä älykkääseen turvallisuuteen, tukien Pirkanmaan turvallisuusklusterin toimintaa. AIKO-rahoituksella valmistettiin muun muassa EU:n Urban Innovative Actions -ohjelmasta 3,2 miljoonan euron EU-rahoituksen saanut SURE-hanke, jossa kehitetään Tampereen tapahtuma- ja kaupunkiturvallisuutta.

ERM-hankkeissa Digitaaliloikka-teemaan kohdistui eniten rahoitusta. Muita teemoja, joissa rahoitettiin useampi hanke, olivat uusien työllistämismallien kehittämiseen liittyvät hankkeet, olemassa olevien vapaiden yritysalueiden/ -tilojen kehittämiseen liittyvät hankkeet ja elinkeinojen uudistamista tukevat alueelliset yhteistyöhankkeet. Innovatiivisten julkisten hankintojen kehittämiseen liittyvää kehittämisteemaa edistettiin yhdellä hankkeella.

MAL-verkoston osalta AIKO-hankkeelle tyypillistä oli rahoituksen suuntaaminen pohjaa luoviin selvitystöihin, joilla rakennetaan kaupunkiseutujen elinvoimaisuutta. Teemoina olivat asemaseutujen kehittäminen, tulevaisuuden asuntotuotanto, liikennejärjestelmien digitalisaatio ja joustava maankäytön suunnittelu.

AIKO-rahoitus osoittautui hyväksi välineeksi melko lyhyiden ja kokeiluluonteisten hankkeiden toteuttamiseen, joskin kokeilukulttuurin juurruttaminen osaksi aluekehitystä vaatii vielä työtä. Alkuvuodesta 2019 saatiin TEM:stä tieto, että säästyneitä AIKO-varoja voi myöntää uusiin alueellista innovaatio toimintaa edistäviin hankkeisiin, jotka voivat kestää kevääseen 2020. Tällaisista uusista hankkeista tehtiin vuoden 2019 aikana 9 päätöstä. Hankkeista useimmat liittyivät teemaltaan Pirkanmaan siltasopimukseen kirjattuihin teemoihin/toimenpiteisiin.

Maakunnan kehittämisrahalla oli käynnissä muutama hanke, joista esimerkkinä pääradan kehittämiseen liittyvä ’Päärata plus’. Maakuntien yhteisten kehittämisteemojen strategisen tason kehittelyyn Pirkanmaan liitto on edelleen osallistunut Suomen kasvukäytäväverkoston jäsenenä.

Vuoden 2019 aikana Pirkanmaan liitto myönsi Talent Boost AIKO -rahoitusta suurten kaupunkien kansainvälisten osaajien työllisyys- ja yrittäjyyspalveluiden kehittämiseen. Rahoituksella toteutetaan Talent Boost - Kasvua kansainvälisistä osaajista -toimenpideohjelmia. Hankkeita käynnistyi kolme ja hanketoteuttajina ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku ja Tampere. Hankkeiden tarkoituksena on luoda pääkaupunkiseudulle, Tampereen ja Turun alueille kansainvälisille osaajille suunnatut palvelujärjestelmät (Talent Hubit), jotka jatkavat toimintaansa myös hankkeiden päätyttyä.

Uuden EU-ohjelmakauden valmistelu

Euroopan komissio on antanut esityksensä ohjelmakauden 2021 - 2027 rahoituksesta ja keskeisten rahastojen säännöksistä. Koheesiopolitiikan toteutusta on tarkoitus jatkaa kaikkialla EU:ssa eikä Suomen saanto rakennerahastojen osalta näyttäisi pienenevän Brexitistä huolimatta.

Työ- ja elinkeinoministeriö koordinoi kansallista ohjelmatyötä, joka käynnistyi syyskauden aikana valmisteluryhmien järjestäytymisellä. Pirkanmaalle keskeisiä yhteistyökumppaneita valmistelussa ovat Länsi- ja Etelä-Suomen maakunnat. Varsinaista ohjelmatyötä pohjustettiin nykyisen ohjelmakauden toteutuksen ja toimintaympäristön analyysillä sekä arvioimalla merkittäviä yhteiskunnallisia ilmiöitä, joiden arvioidaan korostuvan tulevana vuosina.

Aluekehittämisen ohjelmatyö

Pirkanmaan maakuntaohjelma ”Yhä rohkeempi ja sopii sulle edelleen!” uudistetaan vuonna 2021. Maakuntaohjelmaan sisältyy älykkään erikoistumisen strategia (EU-kielellä RIS3), joka täsmentää maakunnan tutkimus- ja innovaatiotyön vahvuusalueet. Niiden pohjalta kehitetään yrityksiä ja työllisyyttä, rakennetaan kumppanuuksia ja suunnataan rahoitusta. Maakuntaohjelman uudistamisen pohjaksi älykkään erikoistumisen strategia arvioitiin kesällä 2019. Arviointi tehtiin yhdessä muiden Länsi-Suomen maakuntien kanssa, ja sen toteutti Owl Group Oy. Arvioinnissa näkökulmina olivat strategian vaikuttavuus hankkeiden ja rahoituksen generoinnissa, sen alueellinen tunnettuus, vaikutus toimijoiden keskinäiseen verkottumiseen ja kumppanuuksiin sekä mahdolliset strategian uudistamistarpeet.

Loppuvuodesta alettiin naapurimaakuntien kanssa yhteisenä työnä valmistautua myös koko maakuntaohjelman vertaisarvointiin, jolle hahmotettiin päälinjat. Arvioinnin toteutus tapahtuu keväällä 2020. Arvioinnit ovat taustatietoa seuraavalle ohjelmakierrokselle ja sen vaikuttavuuden kehittämiseksi.

Ennakointitoiminta

Liiton oma alueellinen ennakointityö jäi vuonna 2019 pienimuotoiseksi, lähinnä toiminnassa oli www.pilkahdus.fi -palvelu (<https://www.pilkahdus.fi>), jonne tulevaisuusaineistoja edelleen kerätään. Tulevaisuusviestintää on tehty erityisesti sosiaalisen median kanavissa. Helmikuussa 2019 toteutettiin vuotuinen Pirkanmaan tulevaisuusfoorumi teemana ”Hyvä elämä”. Myös muihin kansallisiin ennakointitilaisuuksiin on osallistuttu, kuten Tuusulassa maaliskuussa pidettyyn 2-päiväiseen alue-ennakoinnin vuosiseminaariin. Lisäksi on oltu mukana kansallisen ennakointijärjestelmän kartoittamista ja koskevassa hanketyössä, jota vetävät Turun yliopisto ja Demos Helsinki.

Pirkanmaan oman alueellisen ennakointityön virkistämiseksi hakeuduttiin yhteistyöhön Tampereen yliopiston kanssa. Uutta kulmaa ja virtaa on haettu erityisesti suuntaamalla työskentelyä muuttuviin osaamistarpeisiin ja siten yhteen Pirkanmaan kilpailukyvyyn keskeisimpään osatekijään. Yliopiston kanssa aloitettiin syksyn aikana valmistelu ”jatkuvan oppimisen” ennakoinnilliseksi haltuunottamiseksi. Yhteistyön tarkoituksena on myös laajemmin vahvistaa ennakoinnin ekosysteemistä kokonaisuutta maakunnassa.

Kulttuurikehittäminen

Kulttuurivoorumi -tilaisuuksien järjestämistä jatkettiin yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Taiteen edistämiskeskuksen Tampereen toimipisteen kanssa. Vuosina 2019 - 2020 kulttuurivoorumi keskittyy taiteen tekijöiden ja yritysten yhteistyön lisäämiseen maakunnan elinvoiman ja kasvun tueksi.

Pirkanmaan kulttuurihyvinvoinnin edistämisen Kultu -ryhmän puitteissa liitto osallistui aktiivisesti maakunnan asukkaiden kulttuurihyvinvoinnin lisäämiseen. Kultu -ryhmä tukee erityisesti kuntia näiden työssä kulttuurihyvinvoinnin toimintojen kehittämiseksi.



MAANKÄYTTÖ JA LIIKENNE

- Ylimaakunnallinen liikennejärjestelmätyö ja liikenteen hankkeet
- Maakunnallinen liikennejärjestelmätyö
- Maakuntakaavan 2040 prosessin loppuunsaattaminen
- Maakuntakaavan 2040 toteuttaminen
- Varautuminen vaihemaakuntakaavoitukseen
- Aluetietopalvelun kehittäminen
- Suunnitelmien ja tietojärjestelmien ylläpitotehtävät
- Muut yhteistyö- ja kehittämishankkeet
- Vaikuttaminen lainsäädäntömuutoksiin
- Maakuntaudistuksen valmisteluun osallistuminen

Ylimaakunnallinen liikennejärjestelmätyö ja liikenteen hankkeet

Pääradan junaliikenteen operointiselvitys

Junaliikenteen kilpailun avautumisen myötä junaliikenteen järjestämiseen avautuu uusia mahdollisuuksia. Pääradan junaliikenteen operointiselvityksessä laadittiin vuonna 2018 junaliikenteen kysyntää mallintavat skenaariot ja toisessa osassa vuonna 2019 tutkittiin skenaarioiden pohjalta erilaisia junaliikenteen operoinnin toteuttamismahdollisuuksia.

Selvityksen toisessa osassa laadittiin ensimmäisen osan skenaarioiden pohjalta liikennöintimallit henkilöliikenteeseen yhteysvälillä Helsinki-Tampere-Nokia. Liikennöintimallien tarkasteluajanjaksot ovat vuosille 2030+ ja 2040+. Eri ajanjaksoille ulottuvissa liikennöintimalleissa luodaan tiekarttaa pääradan liikenteen ja samalla Pirkanmaan lähijunaliikenteen kehittämiseen. Liikennöintimallien lisäksi selvityksessä on tarkasteltu myös kalusto- ja varikkokysymyksiä, liikenteen kilpailutusta ja hankintaa sekä infrastruktuurin kehitystoimenpiteiden tarvetta.

Muut selvitykset

Rauma -radan kehittämissuunnitelma

Tampere-Pori/Rauma -radan kehittämissuunnitelmassa on muodostettu näkemys ja kehityspolku radan junaliikenteen kehittämiseksi sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Samaan aikaan on tehty kehittämissuunnitelman kanssa yhteensovittaan Väyläviraston tilaamaa Tampere-Pori -radan infrastruktuurin tarveselvitystä, joka valmistuu vuonna 2020.

Pääradan kytkeminen Euroopan raideliikennejärjestelmään

Pääradan kytkeminen Euroopan raideliikennejärjestelmään on esiselvitys, jossa selvitettiin perusteet ja mahdollisuudet Suomen pääradan kytkemiselle Euroopan rautatieverkkoon. Työssä muodostettiin Suomen rautateiden uudistamisen visio ja sen vaiheistus sekä kuvattiin tämän mahdollistamia hyötyjä Suomen rautatieliikenteelle, logistiikan osapuolille, Suomen elinkeinoelämän kilpailukyvyille, ja kytkennöille EU:n sisämarkkina- ja sen laajentumisalueisiin.

Pääradan kehittäminen

Päärata plus -ryhmä on tehnyt pääradan ja sen liitännäisyhteyksien kehittämisen edistämiseen tähtäviä toimia tiiviissä yhteistyössä Pirkanmaan liiton edunvalvonnan ja muiden maakuntien liittojen kanssa (yhteisistä toimista enemmän edunvalvonnan osiossa). Siellä mainittujen tapahtumien lisäksi järjestettiin viranomaisille suunnatun Pirkanmaan raideseminaarin helmikuussa Museokeskus Vapriikissa.

Pääradan verkkosivut

Pirkanmaan liitto vastasi koko pääradan kattavan verkkosivuston hankintaprosessista. Verkkosivujen hankinta päätettiin Päärataryhmässä ja tilauksessa ovat mukana yhdeksän maakunnan liitot. Sivusto kokoaa yhteen paikkaan perustietoa pääradasta ja sen ”oksista” sekä eri maakuntien tuottamaa sisältöä. Sivusto avataan alkuvuoden 2020 aikana.

Alueellinen lähijunapilotti

Pirkanmaa valikoitui liikenne- ja viestintäministeriön alueellisen junapilotin kohdealueeksi. Kaiken kaikkiaan Pirkanmaalla aloitti joulukuussa 25 uutta junavuoroa.

Jotta käyttäjät löytäisivät uudet vuorot, koottiin pilottialueen viranomaistahoja yhteen ja etsittiin yhteisiä askelmerkkejä vaikuttavaan markkinointiin. Konsulttityönä käynnistettiin junapilotin markkinointisuunnitelma pilottialueen kuntien ja seututoimiston kanssa Pirkanmaan liiton vastatessa hankintaprosessista. Suunnitelmassa, johon sisältyy markkinoinnin konsepti-, toiminta- ja toteutus suunnitelma on otettu huomioon viestinnän eri tasot ja alueen eri toimijat sekä lähijunien hyödyllisyys ja ympäristönäkökulmat.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmätyö ja Länsi-Suomen liikennestrategia

Pirkanmaan liiton asiantuntijat osallistuivat maankäytön ja liikenteen valtakunnalliseen lainsäädäntövalmisteluun sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan. Yhteistyössä naapurimaakuntien kanssa laadittiin ylimaakunnallista liikennestrategiaa koskeva esiselvitys, jossa tutkittiin mm. strategian tarvetta, laajuutta ja teemoja. Liikennestrategian konsulttityön kilpailutus käynnistettiin loppuvuodesta 2019 esiselvityksen tulosten pohjalta.

Maakuntien ja kuntien kanssa yhteistyössä laadittiin tie- ja raideliikenteen yhteysvälien kehittämissuunnitelmia kuten esim. Jyväskylän radan kaksoisraiteen kehittämis- / vaikuttamissuunnitelma ja Porin radan operoinnin kehittämiselvitys.

ALPIO-hanke

ALPIO - Alueellisen Liikkumisen Palveluiden Integroitu Operointi - oli keväällä 2018 alkanut Sitran koordinoima hanke, jossa oli Pirkanmaan lisäksi mukana kolme muuta pilotialuetta: Etelä-Savo, Itä-Uusimaa ja Turun alue. Hankkeen yleisenä tavoitteena oli luoda uusi liikkumisalusta, joka skaalautuu erilaisten alueiden tarpeisiin.

Hankkeen avulla haettiin ratkaisuja haja-asutusalueen liikkumishaasteisiin kuljetukset yhdistävän digitaalisen palvelualustan avulla. Hankkeessa oli Pirkanmaalta kaksi kohdealuetta: Sastamalan Vammala ja Ylöjärven Kuru. Pilotissa yhteiskunnan tukemien ja korvaamien kuljetusten tyhjiä paikkoja tarjottiin ja välitettiin itsemaksaville asiakkaille. Esimerkiksi Sastamalassa avattiin noin 20 kuljetuspalvelutaksia kokeilupäivää kohden. Päähuomio Pirkanmaan kokeilussa oli yrityskonsortion palvelualustan testauksessa kuljetuspalvelutaksien sekä palveluliikenteen välityksessä ja ohjauksessa. Hanke päättyi syksyllä 2019.

PriMaaS-hanke

PriMaaS-hankkeen tavoitteena on laajan yhteistyön ja tiedonvaihdon avulla edistää vähäpäästöisten liikkumispalveluiden leviämistä. Hanke alueellisine sidosryhmineen muodostaa Euroopan laajuisen MaaS -tietokeskittymän (Knowledge Hub), Tietokeskittymä kokoaa tietoa siitä, miten lisätään toimijoiden keskinäistä luottamusta mm. datan avaamisella. Se lisää politiikantekijöiden ja regulaattoreiden tietämystä ja resursseja ja helpottaa uuden teknologian käyttöönottoa kansalaisten tarpeisiin.

Hanke alkoi elokuussa 2019 ja sen aktiivivaihe kestää 2,5 vuotta, jonka jälkeen on vuoden pituinen seurantavaihe. Hankkeessa on mukana 10 eurooppalaista partneria alueellisine sidosryhmineen. Hankevetäjä on Portugalista ja muut partnerit tulevat Saksasta, Italiasta, Romaniasta, Ruotsista ja Iso-Britanniasta.

Maakunnallinen liikennejärjestelmätyö ja liikenteen hankkeet

Liikennejärjestelmäsuunnitelma

Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelusta säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista. Lain mukaan maakunnan liitto vastaa suunnitteluprosessin käynnistämisestä, yhteistyön johtamisesta ja suunnittelun yhteensovittamisesta.

Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys on aloitettu vision ja tavoitteiden päivittämisestä. Ajatuksena on selkeyttää ja kiteyttää visiota sekä tarkentaa tavoitteita. Visiota ja tavoitteita on käsitelty liikennejärjestelmätyön ohjausryhmässä, keskeisten viranomaisten kanssa yhteisessä työpajassa sekä ympäristö- ja ilmastojaostossa. Vuoden 2020 puolella työ jatkuu laajentamalla sidosryhmäyhteistyötä sekä kuntien osallistumista. Varsinainen suunnitelman päivitystyö tehdään Pirkanmaan liiton omana työnä yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Työtä ohjaa Pirkanmaan liikennejärjestelmätyön ohjausryhmä.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmaan materiaalia tuottavia taustaselvityksiä laadittiin vuonna 2019 joukkoliikenteeseen, liityntäpysäköintiin, logistiikkaan sekä liikenteen käyttövoimiin liittyen.

Alkuvuodesta valmistui Joukkoliikenteen vaihto- ja solmupysäkit Pirkanmaalla - selvitys yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Väylän kanssa. Työssä tarkasteltiin Pirkanmaan ja Kuhmoisten tärkeimpiä joukkoliikenteen solmupysäkkien nykytilaa, puutteita ja kehittämistarpeita. Samaan teemakokonaisuuteen liittyen Pirkanmaan liitto haki ja sai yhdessä Tampereen kaupungin ja kaupunkiseudun kuntayhtymän kanssa ympäristöministeriön rahoitusta hankkeelle, jossa laaditaan

toimintamalli julkisten ja yksityisten toimijoiden väliselle yhteistyölle liityntä-pysäköinnin edistämiseksi. Hankkeen ohjausryhmänä toimii Pirkanmaan liityntä-pysäköinnin kehittämissyhmä, jota Pirkanmaan liitto koordinoi. Hanke valmistuu vuonna 2020.

Pirkanmaan logistiikkaselvityksessä tarkasteltiin Pirkanmaan tavaraliikenteen nykytilaa, kehittämistarpeita sekä toimenpide-ehdotuksia. Työ valmistui loppuvuonna 2019. Lisäksi loppuvuonna käynnistettiin selvitys liikenteen puhtaiden käyttövoimien tavoitetilasta ja kehityspolusta Pirkanmaalla lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Työ valmistuu vuonna 2020.

Läntiset hankkeet -jatkoselvitys

Tampereen läntisten hankkeiden yhteissuunnittelun tarkoituksena on luoda yhteinen suunnitteluprosessi alueen toteuttamisen edistämiseksi. Työssä korostuu maankäytön ja liikenteen hankkeiden kokonaisvaltaisen yhteensovittamisen merkitys.

Pirkanmaan liitto tilasi yhdessä Tampereen kaupungin ja Lempäälän kunnan kanssa selvityksen Tampereen uuden järjestelyratapihan vaikutuksista. Selvityksen tavoitteena on tutkia ja arvioida, millaisia yhdyskuntarakenteellisia ja -taloudellisia vaikutuksia ja hyötyjä järjestelyratapihan siirrosta Tampereelta Lempäälään saadaan pitkällä tähtäimellä sekä miten siirrosta aiheutuvia kustannuksia on mahdollista jakaa suhteessa hyötyihin. Selvitys edistää Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 toteuttamista. Työ valmistuu vuonna 2020.

Lisäksi Pirkanmaan liiton edustajia osallistui valtatie 3 Lempäälä-Pirkkala ympäristövaikutusten arvioinnin ja yleissuunnitelman ohjaus- ja hankeryhmiin.

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 prosessin loppuunsaattaminen

Pirkanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan keväällä 2017. Valitusajan päätyttyä maakuntahallitus päätti maakuntakaavan voimaantulosta ennen kuin se on saanut lainvoiman (kuulutus 8.6.2017).

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä jätettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kaikkiaan 12 valitusta, jotka hallinto-oikeus ratkaisi 23.5.2018. Päätöksensä Hämeenlinnan hallinto-oikeus hyväksyi neljän valituksen jättäneen valitukset osittain ja kumosi Pirkanmaan maakuntavaltuuston päätöksen hyväksyä Pirkanmaan maakuntakaava 2040 eräiden kaavamerkintöjen osalta. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisusta jätettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen kesäkuussa 2018 kaksi valituslupahakemusta ja valitusta. Valituksen jättäjinä olivat Pirkanmaan liitto ja Eläköön Eteläpuisto ry asiakumppaneineen. Korkein hallinto-oikeus myönsi muutoksenhakijoille valitusluvan ja tutki asian.

Korkein hallinto-oikeus antoi päätöksensä 24.4.2019. Päätöksen mukaan Pirkanmaan maakuntakaava 2040 säilyy voimassa sellaisena, kun maakuntavaltuusto on tehnyt siitä päätöksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä tiedotettiin Pirkanmaan liiton verkkosivuilla, maakuntakaava 2040 -verkkosivuilla sekä kunnille suunnatussa ajankoh-taistiedotteessa.

Maakuntakaavan 2040 toteuttamiseen tähtäävät hankkeet

Vuoden 2019 aikana Pirkanmaan liitto pyrki edistämään uuden kokonaismaakuntakaavan mukaisia strategisia hankkeita erityisesti kahden kokonaisuuden kautta. Luonnonvarojen osalta käynnistettiin POSKI-hankkeen jatkohankkeena rakennuskivilouhimoiden sivukivien hyödyntämiseen tähtäävä Sivukivi kierto -hanke. Tämän lisäksi yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa laadittiin verkkopohjainen

luonnonvaraterminaalien kehittämissuunnitelma. Työllä halutaan edistää terminaali-alueiden rakentamista ja käyttöönottoa.

Sivukivi kiertoon -hanke

Vuosina 2012-2015 Pirkanmaan liitossa toteutetun Pohjavesien suojelun ja kivianeshuollon yhteensovittaminen (POSKI) Pirkanmaalla -hankkeen jatkona käynnistettiin keväällä 2019 hanke, joka tähtää rakennuskiviteollisuuden sivukivien hyötykäytön edistämiseen Pirkanmaalla.

Suhteessa irrotettuihin rakennuskivialueisiin sivukiveä syntyy merkittäviä määriä - jopa yli 90 %. Tämä hankaloittaa louhimoilla työskentelyä, vie resursseja ja aiheuttaa maisema- ja turvallisuushaittaa. Sivukiveä voidaan hyödyntää esimerkiksi rakennushankkeissa.

Hankkeen tavoitteena on edistää Pirkanmaan rakennuskivilouhimoiden sivukivivarojen käyttöönottoa, vähentää sivukiven syntyä jatkossa sekä parantaa myös yleisellä tasolla luonnonkivialan ja maarakentamisen resurssitehokkuutta. Hankkeessa on tarkoitus kehittää yhdessä alan toimijoiden kesken toimintamalleja sekä toteuttaa avoin Pirkanmaan aluetietopalvelun tietonäkymä, joka sisältää kiven ajantasaiset saatavuus- ja käyttökohdetiedot sekä tietoa uusista hyvistä käytännöistä.

Hanke toteutetaan Euroopan aluekehitysrahaston tuella. Mukana rahoituksessa ovat myös Pirkanmaan liitto, Ylöjärven, Oriveden ja Tampereen kaupungit sekä Kivi ry. Hanke päättyy keväällä 2020.

Luonnonvaraterminaalien kehittämissuunnitelma

Vuoden 2019 aikana jatkettiin osana liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja metsätalouden tehostamista luonnonvaraterminaaliverkoston kehittämissuunnitelman laadintaa. Hanke edistää terminaali-alueiden rakentamisen myötä bioenergiaraaka-ainehuollon toimivuutta sekä ilmastotavoitteiden saavuttamista. Kehittämissuunnitelmaa on työstetty Pirkanmaan aluetietopalveluun ja työ saatetaan loppuun keväällä 2020. Työhön osallistuvat ELY-keskus, Metsäkeskus, keskeiset kunnat, metsä- ja energia-alan toimijat sekä pelastuslaitos.

Yhteistyössä Metsäkeskuksen kanssa järjestettiin metsä- ja energia-alan toimijoille sekä muille sidosryhmille seminaari, jossa käsiteltiin kattavasti terminaaleja sekä logistiikkaa.

Terminaaliverkoston kehittämiseen liittyen selvitettiin yhteistyössä Ylöjärven kaupungin ja Väyläviraston kanssa tämänhetkisen Ylöjärven keskustan kuormauspaikan siirtomahdollisuuksia. Esiselvityksen keskeisinä tavoitteina oli löytää vaihtoehtoinen sijainti rataan tukeutuvalle lastauspaikalle sekä arvioida reunaehdot toteutuskelpoiselle siirtohankkeelle. Selvitys valmistuu alkuvuonna 2020.

Maakuntakaavan toteuttaminen lausuntomenettelyllä ja viranomaisyhteistyöllä

Pirkanmaan liitto edistää maakuntakaavantoteutumista tekemällä yhteistyötä kuntien ja valtion kanssa muun muassa lausuntomenettelyin. Voimassa olevaa Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 toteutettiin ja tulkittiin antamalla maankäyttö- ja rakennuslain, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain, viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain, luonnonsuojelulain, maa-aineslain, rata- ja maantielain mukaisia lausuntoja kuntien yleiskaavoista ja merkittävimmistä asemakaavoista, ympäristövaikutusten arviointiohjelmista ja -suunnitelmista, tie- ja kunnallisteknisistä suunnitelmista, virkistysalue- ja suojelukysymyksistä sekä maa-ainesten ottosuunnitelmista. Lisäksi Pirkanmaan liitto antoi valmisteilla oleviin maankäytön ja liikenteen aihealueen lakimuutoksiin liittyviä lausuntoja.

Vuonna 2019 vastaanotettiin noin 250 maankäyttöä tai liikennettä koskevaa lausuntopyyntöä. Kustakin lausuntopyynnöstä tehtiin lausuntotarpeen arviointi, jonka pohjalta lausunto annettiin noin puoleen saapuneista lausuntopyynnöistä. Liiton asiantuntijat osallistuivat myös yleiskaavoja ja merkittäviä asema- ja ranta-asema-kaavoja koskeviin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin viranomais- ja työneuvotteluihin sekä muihin maankäytön suunnitteluun liittyvien hanke- ja ohjausryhmien toimintaan.

Maakuntakaava on keskeinen väline maakunnan arvokkaiden kulttuuriympäristöjen turvaamisessa. Pirkanmaan liitto osallistui aktiivisesti ELY-keskuksen organisoiman maakunnallisen kulttuuriympäristön yhteistyöryhmän toimintaan, jonka vuoden 2019 teemoissa korostuivat mm. maakunnan teollisen kulttuuriympäristön ja modernin rakennusperinnön kysymykset.

Pirkanmaan kuntien kaavoituksen asiantuntijoille suunnattu vuosittainen kokoontuminen järjestettiin 31.10.2019 teemalla ”Uusia tuulia lainvalmistelutyössä & rakentamisessa”. Tilaisuudessa pääpuhujina olivat aluesuunnitteluneuvos Ulla Koski ja puurakentamisen asiantuntija Simon le Roux ympäristöministeriöstä sekä puukerrostalorakentamisen asiantuntija Pertti Tamminen Suomen metsäkeskuksesta.

Yhteistyössä Pirkanmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa järjestettiin 7.5.2019 kuntien maankäytön, liikuntapalveluiden ja kiinteistötoimen asiantuntijoille suunnattu seminaari ylikunnallisten retkeilyreittien kehittämisestä otsikolla ”Retkeilyreiteistä elinvoimaa!”.

Maakuntakaavan 2040 -internetsivua <https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/> pidettiin ajantasaisena. Kuntien maankäytön asiantuntijoille viestittiin ajankohtaisista Pirkanmaan liiton maankäytön ja liikenteen kuulumisista muun muassa säännöllisin tiedotekirjein. Ryhmän teemoista viestittiin sosiaalisen median kanavissa ja blogiteksteissä. Lisäksi maakuntakaavaa ja liikennejärjestelmäsuunnittelua esiteltiin erilaisille kohderyhmille suunnatuissa seminaareissa jaluentotilaisuuksissa.

Maakuntakaavan 2040 määräyksistä toteutettiin englanninkielinen käännös.

Varautuminen vaihemaakuntakaavoitukseen

Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma- ja vaihemaakuntakaavatyön ohjausryhmä keskusteli 1.2.2019 vaihemaakuntakaavoituksen tarpeesta. Ohjausryhmä totesi, että Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on tuore ja kokonaiskaavana kattava, eikä siinä ole todettu maankäytön suunnitteluun liittyviä akuutteja päivitystarpeita, joihin vaihemaakuntakaavan laadinnalla tulisi välittömästi vastata. Riittävän laajan tietopohjan saamiseksi on kuitenkin tarpeen laatia selvityksiä, joiden pohjalta voidaan tulevaisuudessa arvioida uuden maakuntakaavan käynnistämisen tarvetta sekä kaavatyön mahdollisia teemoja ja painotuksia. Tietotarpeita on tunnistettu erityisesti ilmasto- ja ympäristöteemoihin liittyen.

Selvitysteemoista tärkeinä pidettiin mm. biokaasua ja hiilinielukykyä, joita lähdettiin valmistelemaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Maakuntahallituksen perustaman ilmasto- ja ympäristöjaoston rooli selvitysten ohjaamisessa on ollut tärkeä.

Biokaasu

Pirkanmaalaiset toimijat kokoontuivat vuoden 2019 useamman kerran keskustelemaan biokaasun tuotannon ja käytön edistämisestä maakunnassa. Aiheen tiimoilta kokoonnuttii myös maakuntien kesken. Keskusteluiden pohjalta Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan ELY-keskus ja Business Tampere valmistelivat yhteistyössä nykytilaa ja tuotannon esteitä käsittelevän selvityksen laadintaa, joka tuotettiin Business Tampereen rahoituksella. Selvityksen pohjalta Pirkanmaan liitossa päädyttiin suuntaamaan ja laajentamaan jatkotyö liikenteen vähäpäästöisiin käyttövoimalähteisiin. Tavoitteen muodostamiseen ja toimenpiteiden määrittämiseen tähtäävä selvitystyö käynnistettiin vuoden 2019 lopulla konsulttitoimeksiantona.

Hiilivarastot

Pirkanmaan liitto osallistui Pirkanmaan ELY-keskuksen tilaaman Pirkanmaan metsien hiilivaraston kehitystä koskevan selvityksen ohjaamiseen ja rahoittamiseen. Työ toteutettiin Luonnonvarakeskuksen toimesta. Selvityksen jatkona Pirkanmaan liitossa on suunniteltu tarkasteluja yhdyskuntarakenteen kehittymisen ja hiilivarastojen suhteesta. Samaan aihekokonaisuuteen liittyen on keväälle 2020 valmisteltu tilaisuutta biohiilen käytöstä hiilen sidonnassa.

Uusiutuvan energiantuotannon edistäminen

Pirkanmaan liitto on tukenut maakunnan tuulivoimatuotannon edistämistä lausun-
tomenettelyn kautta sekä osallistamalla tuulivoima-alueita koskevien yleis- ja ase-
makaavojen viranomaisneuvotteluihin. Lausunnoissa on korostettu tuulivoimatuotannon mahdollistettavuuden tärkeyttä sekä muutoinkin uusiutuvien energiamuotojen (etenkin aurinko- ja geoenergia) hyödyntämismahdollisuuksien huomioimista hankkeissa.

Uusiutuvaa energiatuotantoa tukee osaltaan myös luonnonvaraterminaaliverkoston kehittäminen sekä loppuvuodesta käynnistetty sähköverkkoselvitys, jonka tavoitteena on määrittää verkon kehittämistarpeet ja toisaalta tunnistaa potentiaaliset alueet uusiutuvan energiatuotannon näkökulmasta.

Aluetietopalvelun kehittäminen

Aluetietopalvelu -kokonaisuuden ylläpitoa ja kehitystyötä jatkettiin vuonna 2019. Palvelussa tehtiin tarvittavat uudistukset, jotta INSPIRE-direktiivin mukaisten aineistojen näkyvyys EU-tasolla toteutuu. Palvelun jatkuvuus varmistettiin parantamalla tietoturvaa ja -suojausta. Kehitystyötä jatkettiin niin ikään pilotoimalla palvelun mobiilisovellusta sekä parantamalla aineistojen saatavuutta. Palveluun lisättiin aineistoja ja temaattisia karttasovelluksia (pilotti Start-up yritysten sijainnista) sekä ensimmäinen versio palautekanavasta. Toimintaa ja palvelua kehitettiin yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa seudullisen paikkatietoinfrastruktuurin kanssa.

Suunnitelmien ja tietojärjestelmien ylläpitotehtävät

Pirkanmaan liitolle kuuluu joko lakisääteisesti tai maakunnan toimijoiden keskinäisiin sopimuksiin perustuen eri tyyppisiä kehittämis- ja ylläpitotehtäviä. Pirkanmaan liitto rahoitti Tampereen seudun liikennemallin ylläpitoa yhdessä Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Lakisääteinen ampumaratoja koskeva kehittämis- ja ylläpitosuunnitelma on saatavilla verkkosivustolla: <http://tieto.pirkanmaa.fi/radat/>.

TALLI-mallin päivitys ja esiselvitys uudesta liikennemallista

Pirkanmaan liitto osallistui Tampereen seudun liikennemallin eli TALLI-mallin ylläpidon rahoittamiseen yhdessä Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Lisäksi mallin tietoa-aineistoja päivitettiin vuonna 2019. Pirkanmaan liitto tuotti malliin tarvittavat väestö- ja työpaikkaennusteet. Mallin käytöstä järjestettiin myös koulutuksia niin kunnille kuin konsulteille.

TALLI-mallin laajemmalle päivitykselle on tunnistettu tarve. Kokonaan uusi liikennemalli on iso ja työtä vaativa hankinta, joten vuonna 2019 tilattiin nykyisen mallin ylläpitäjältä esiselvitys Tampereen seudun liikennemallien pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmasta. Selvityksen loppuraportti valmistuu vuonna 2020.

Muut yhteistyö- ja kehittämishankkeet

Maankäytön ja liikenteen asiantuntijat ovat osallistuneet moniin erilaisiin työryhmiin sekä kehittämisprosesseihin, kuten:

- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän maankäytön ja asumisen sekä liikennejärjestelmän yhteistyöryhmät
- Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantatyöryhmä (PYSTY)
- Pirkanmaan metsäohjelman 2021-2025 valmistelu metsäneuvostossa ja työryhmissä
- Kokemäenjoen tulvariskien hallintasuunnitelman 2022-2027 valmistelu tulvatyöryhmässä
- Pirkanmaan ilmastofoorumi
- Vesivisio 2050; Ikaalisten reitin neuvottelukunta ja valmisteleva työryhmä, Yhteistyöllä vesistöt kuntoon Ikaalisten reitillä -hanke

Koko maakunnan kannalta merkittävän Tampereen Asemakeskuksen suunnittelussa edettiin yleissuunnitelman laadintavaiheeseen, joka pohjustaa alueen asemakaavoitusta. Pirkanmaan liitto oli mukana ohjausryhmässä, joka ohjeistaa ja seuraa Asemakeskuksen kaavahanketyön etenemistä. Lisäksi Pirkanmaan liitto osallistui Tampereen raitiotien rakentamisvaiheen aluetaloudelliset ja liiketaloudelliset vaikutukset -seurantatutkimuksen ohjausryhmätyöhön. Tutkimushankkeen loppuraportti valmistui kesällä 2019.

Maakuntakaavojen harmonisointi

Harmonisoidut maakuntakaavat e-palveluiksi (HAME) -hankkeessa tavoitteena oli rakentaa maakuntakaava-aineistoista valtakunnallisesti yhteentoimivia. HAME-hanke päättyi vuoden 2018 lopussa, mutta sen tavoitteita tukevia asioita vietiin eteenpäin muissa hankkeissa vuonna 2019. Maakuntien liittoja tuettiin HAME-tietomallin käyttöönotossa ja visualisointisääntöjen kehityksessä Varsinais-Suomen liitolle myönnettyllä KIRA-Digi-rahoituksella. Pirkanmaan liitto osallistui tässä hankkeessa järjestettyyn tapaamiseen ja koulutukseen. Vuoden 2019 aikana Pirkanmaan maakuntakaava 2040 käännettiin HAME-tietomalliin. Maakuntakaavojen yhteentoimivuutta edistettiin myös Paikkatietoalustan Maakunta-osahankkeessa.

Paikkatietoalustan Maakunta-osahanke

Pirkanmaan liitto koordinoi Paikkatietoalustan Maakunta-osahanketta yhdessä Varsinais-Suomen liiton, Suomen ympäristökeskuksen ja maanmittauslaitoksen kanssa. Paikkatietoalusta -hankkeessa luotiin uusi valtakunnallinen alusta, joka tarjoaa paikkatietoaineistoja sekä niiden käyttöä ja tuottamista tukevia palveluita. Hankkeen aikana panostettiin erityisesti aineistojen yhteentoimivuuteen. Maakunta-osahankkeessa luotiin maakuntien tiedonhallinta- ja toimintaprosesseja tukevia paikkatietopalveluita osaksi alustakokonaisuutta. Maakuntien liittojen käyttöön kehitettiin mm. Laatuvahti-palvelu, joka varmistaa vastaavatko maakuntakaava-aineistot HAME-tietomallia. Lisäksi hankkeessa julkaistiin uusia paikkatietotuotteita maakuntakaavoista. Kokonaisvastuu hankkeesta oli maa- ja metsätalousministeriöllä. Pirkanmaan liitosta hankkeeseen annettiin 0,5 htv:n työpanos. Hanke päättyi vuoden 2019 lopussa.

Vaikuttaminen lainsäädäntömuutoksiin

Valmisteilla olevista lainsäädäntömuutoksista Pirkanmaan liitto antoi omat lausuntonsa, joissa painottui maakunnallisten kehittämistarpeiden asiantuntijuus. Merkittävimpänä tiiviisti seurattavana lainsäädäntökokonaisuutena on ollut maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus.

Maakuntauudistus

Ennen maakuntauudistuksen keskeytymistä maankäytön ja liikenteen asiantuntijat osallistuivat erityisesti tietojärjestelmien kehitystyöhön sekä joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten työryhmän toimintaan.



EDUNVALVONTA

- Pirkanmaan tavoitteiden esittäminen uuteen hallitusohjelmaan
- Pääradan suunnitteluvalmiuden edistäminen osana TEN-T-ydinverkkokäytävää. Valtatie3:n yhteysvälin Tampere-Vaasa investointien edistäminen.
- Siltasopimusmallin laajentaminen. Ammatillisen koulutuksen lisäresurssien esittäminen.
- Maakuntahallinnon ja uuden maakunnan edunvalvontatyön valmistelu Pirkanmaalla

Yleistä

Maakunnalle tärkeät hankkeet ja tarpeet on saatettu päätöksentekijöiden tietoon ja käyttöön aktiivisella valmistelulla ja yhteydenpidolla. Erityisesti vaikutettiin uuden hallitusohjelman sisältöön.

Pirkanmaan tavoitteiden esittäminen uuteen hallitusohjelmaan ja valtion talousarvioon

Laadittiin Pirkanmaan tavoitteet kevään 2019 eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan. Kärkihankkeiksi kirjattiin kilpailukykyiset yhteydet, koulutus ja kulttuuri, turvallisuus ja siviilikriisinhallinta, bio- ja kiertotalous sekä valmistavan teollisuuden uudistaminen.

Pirkanmaan liiton johdolla valmisteltiin myös kahdeksan Länsi-Suomen maakunnan yhteisesti kootut hallitusohjelmataavoitteet. Niiden kärkinä olivat osaaminen ja koulutus, liikenne - hyvä saavutettavuus, vienti, ympäristö ja turvallisuus.

Liikennehankkeissa kärkinä olivat valtatie 3:n yhteysvälin Tampere-Vaasa valmiiden suunnitelmien mukaisten investointien rakentamiseen vaikuttaminen, pääradan Tampere-Helsinki -yhteyden ja sen liityntäyhteyksien suunnitteluvalmiuden lisääminen ja koko pääradan saaminen osaksi euroopan laajuista liikenneverkkoa, TEN-T -ydinverkkokäytävää.

Koulutuksen kärkinä olivat uuden Tampereen yliopiston rahoitukseen vaikuttaminen, ammatillisen koulutuksen edistäminen sekä erityisalana lentoalan erikoulutustarpeisiin vaikuttaminen. Kulttuurissa painopisteenä oli EU:n vuoden 2026 kulttuuripääkaupunkihaun pirkanmaalainen yhteistyö.

Turvallisuuden ja siviilikriisinhallinnan kehittäminen keskittyi Pirkanmaan turvallisuusklusterin jatkotoimintaan mukaan lukien lentoalan AiRRhow-osaaminen. Bio- ja kiertotaloudessa edistettiin alan kehittämishankkeita sekä jatkotyötä niille. Valmistavan teollisuuden uudistamisessa keskityttiin teknologisen kehityksen ja sen hyödyntämisen mahdollisuuksiin niin kansallisesti kuin EU-ohjelmissa.

Esitettiin vuoden 2019 lisätalousarvioihin ja valtion vuoden 2020 talousarvioon määrärahatavoitteita, jotka olivat hallitusohjelmataavoitteita tukevia.

Pääradan suunnitteluvalmiuden edistäminen osana TEN-T-ydinverkkokäytävää. Valtatie3:n yhteysvälin Tampere-Vaasa investointien edistäminen.

Liikennehankkeissa tehtiin edelleen aktiivista yhteistyötä muiden maakuntien kanssa. Pirkanmaan liiton vastuulla ovat olleet niin valtatie 3-vaikuttamistyön kuin pääratatyön ja siihen liittyvän Päärata+:n hankkeen vetäminen.

Pääradan osalta jatkui sekä koko pääradan yhteistyön että sitä täydentävän kuuden maakunnan Päärata+ -yhteistyön organisointi ja toimenpiteiden toteutusvastuu. Päärataryhmän puheenjohtajana toimi maakuntajohtaja Esa Halme ja sihteerinä edunvalvontapäällikkö Jouni Koskela. Päärata+:n hankkeen suunnittelujohtajana toimi Karoliina Laakkonen-Pöntys. Vaikuttaminen EU-valmisteluun ja -päätöksentekoon oli aktiivista yhdessä Tampereen ja Pirkanmaan Brysselin toimiston kanssa. Osana eurooppalaisia liikenneverkkoja selvitettiin sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseen sekä eurooppalaisen raidelevyden Suomessa soveltamiseen liittyviä kysymyksiä.

Tammikuun 11. päivä järjestettiin Helsingin rautatieasemalla ja junamatkalla Helsingistä Tampereelle ja Seinäjoelle ”Suomi raiteille” -tapahtuma eli ns. pääradan mediajuna. Seinäjoella oli lisäksi erillinen tiedotustilaisuus. Mukana oli viiden vaalipiirin kansanedustajia. Toinen Päärata+:n tilaisuus järjestettiin Porin Suomi Areenalla 16. heinäkuuta. Pääradan nettisivuston valmistelu jatkui. Maaliskuussa 2020 pidettävän pääradan junaparlamentin valmistelu alkoi loppuvuonna.

Eduskunta osoitti useisiin kohteisiin valtion rahoitusta suunnitteluun ja toteutukseen sekä pääradalle että sen liityntäyhteyksiin.

Valtatie 3:n yhteysvälin Tampere-Vaasa työssä valmistettiin neljän maakunnan ja kolmen vaalipiirin yhteinen markkinointi- ja vaikuttamissuunnitelma. Teemana oli ”Suomen ruokatie ja viennin valtavyäly”. Sen mukaisesti Pirkanmaan liitto toimi vaikuttamistyön vetovastuussa. Ohjausryhmää johti Hämeenkyrön kunnanjohtaja Antero Alenius, eduskuntaverkoston kansanedustaja Jouni Ovaska ja pääsihteerinä toimi edunvalvontapäällikkö Jouni Koskela.

VT3-seminaareja pidettiin 4. maaliskuuta Laihia ja 17. lokakuuta Helsingissä. 17. toukokuuta toteutettiin kolmostien liikenneturvallisuuden parantamisen tarpeisiin liittynyt HCT-rekkamatka Seinäjoelta Tampereelle yhdessä Aamulehden kanssa.

Eduskunta osoitti valtion investointirahoituksen VT3:lle Pirkanmaalla Hämeenkyrönväylälle (entinen Hämeenkyrön ohitustie).

Valtion ja Pirkanmaan välinen siltasopimus hyväksyttiin tammikuussa 2019

Siltasopimuksessa määriteltyjä toimia toteutettiin vuonna 2019 yhteistyössä ministeriöiden edustajien ja alueen toimijoiden kanssa. Toimilla hyödynnettiin maakunnan positiivisen rakennemuutoksen tilannetta työllistymistä nopeuttaen, osaamista uudistaen, työpaikkojen syntymistä tukien, investointeja vauhdittaen sekä alueen logistista toimivuutta sujuvoittaen.

Maakuntahallinnon ja uuden maakunnan edunvalvontatyön valmistelu Pirkanmaalla

Maakuntahallinnon ja uuden maakunnan edunvalvontatyötä valmisteltiin tavoitteena hyvän toimintavalmiuden saavuttaminen. Tältä osin valmistelu lopetettiin, kun uuden maakuntahallinnon valtakunnallinen valmistelu keskeytettiin. Edistettiin Kuhmoisten kunnan maakuntavaihdosta, joka toteutuu vuoden 2021 alusta Keski-Suomesta Pirkanmaalle.

Helsingin toimipisteen alasajo

Toimipisteen työ jatkui normaalisti siihen asti, kun liiton lisätalousarvion yhteydessä päätettiin Helsingin toimipisteen toiminnan alasajon aloittamisesta. Syksyllä Helsingin toimipisteen hoitaja, kansallisen edunvalvontatiimin jäsen Elina Suojanen-Laine siirtyi liitossa muihin tehtäviin. Maakunnan edunvalvonta pääkaupunkiseudulla jatkui muun edunvalvontatyön yhteydessä.

Muut Pirkanmaan keskeiset edunvalvontatavoitteet

Liikennetavoitteissa edistettiin lisäksi muun muassa valtateiden 9, 11 ja 12 sekä alemman asteisen tieverkon kohteita sekä Helsinki-Forssa-Pori -liikennekäytävyyhteyttä, Porin ja Rauman sekä Jyväskylän suunnan ja lähijunaliikenteen raide-liikenneyhteyksiä sekä raideliikennekäytävän Pori-Parkano-Haapamäki kehittämistä. Liitto pyrki vaikuttamaan VR:n suuntaan Parkanon aseman juna-aikatauluihin sekä oli aktiivisesti mukana pääradan operointi -pilotissa. Siihen liittyvä ”Rakastu raiteisiin” -lähijunaliikennepilotti käynnistyi joulukuussa. Pori-Tampere -rata-ryhmän vetovastuu oli Pirkanmaan liitolla ja Tampereen kaupungilla. Ratayhteyden osalta oli meneillään neljä eri selvitystä. Yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa päivitettiin maakunnan tienpidon ja liikenteen suunnitelma (TILSU) sekä edistettiin muita Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisia toimia ja oltiin mukana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelutyön aloittamisessa. Pirkanmaan liiton vetämänä tehtiin esiselvitys kuuden Länsi-Suomen maakunnan ylimaakunnallisen liikennejärjestelmätöön aloittamisesta.

Osana edunvalvontatyötä annettiin lausuntoja monista valmistelussa olevista lakiesityksistä ja valtiorhallinnon suunnitelmista. Liitto vaikutti yhdessä Parkanon kaupungin kanssa luonnonvarakeskuksen LUKEn Parkanon koetoiminta-aseman toimintojen säilyttämiseksi.

Pirkanmaan liitto osallistui maakuntien yhteiseen valtakunnalliseen koulutus- ja ennakoituyhteistyöhön sekä Kuntaliiton järjestämiin tilaisuuksiin ja asiantuntijataapaamisiin. Liitto vastasi Pirkanmaan koulutusryhmän työskentelystä ja tarjosi sihteeripalveluja maakunnalliselle kone- ja metallialan markkinointityöryhmälle.

Liitto edisti yhteispalvelua maakunnassa. Digitalisaatiota edistävien hankkeiden toteutukseen liitto antoi asiantuntijatukea.

Pirkanmaan liitto vaikutti valtakunnalliseen valmisteluun taide- ja kulttuuritoimintojen rahoituksen uudistamiseen liittyen.

Edunvalvontayhteistyö ja muita edunvalvontatoimia

Edunvalvonnan tärkeä yhteistyötoimija oli edelleen Pirkanmaan vaalipiirin kansanedustajien neuvottelukunta. Liitto huolehti neuvottelukunnan sihteeripalveluista, kokousten ja ohjelman valmisteluista ja tietopalveluista sekä yhteistyöstä naapurivaalipiirien kanssa. Eduskuntavaalien jälkeen sihteeritehtävät vaihtuivat edunvalvontapäällikkö Jouni Koskelalta kehityspäällikkö Marko Koskiselle. Edunvalvontatyössä valmisteltiin yhdessä Pirkanmaan kansanedustajien kanssa useita kirjallisia kysymyksiä ja määrärahaesityksiä.

Maakunnan eri edunvalvontatoimijat jatkoivat vuoden aikana säännöllisiä kokouksia yhteisten tavoitteiden edistämiseksi muun muassa Pirkanmaan kansanedustajien kautta. Yhteinen maakunnan vaikuttajafoorumi järjestettiin Tampereella 16. elokuuta.

Johtotason ja poliittisen tason kansallisen edunvalvonnan yhteistyötä jatkettiin Länsi-Suomen alueella edunvalvojien ja asiantuntijoiden valmistelutyöllä sekä myös Suomen kasvukäytävä -alueella ja TEN-T -ydinverkon maakuntien alueella.

Pirkanmaan liitto organisoi lukuisia ministereiden ja muiden poliittisten toimijoiden sekä virkamiesten tapaamisia. Maakunnassa vieraili useita sekä vanhan että uusien hallitusten ministereitä.

Yhteydenpitoa ja yhteistyötä Pirkanmaan vaalipiirin puoluepiirien kanssa jatkettiin. Liitto tuotti yhteistä maakunnan edunvalvonta-aineistoa eduskuntavaaleihin 14.4.2019 ja europarlamenttivaaleihin 26.5.2019. Vaalipiirin eduskuntavaaliehdokkaille järjestettiin maakuntaseminaari Tampereella 7. helmikuuta.

Toimintavuoden jälkipuoliskolla Pirkanmaan liitto hoiti viiden maakunnan Länsi- ja Sisä-Suomen liikuntaneuvoston valintakoordinoinnin sekä maakunnan omien jäsenten valinnan toimikaudelle 2020-2023. Liitto järjesti yhden yhteisen tapaamisen liikuntaneuvoston pirkanmaalaisten jäsenten kanssa. Yhteisesti edistettiin liikunta- paikkojen rakentamista.

Kulttuuriyhteistyötä tehtiin paitsi paikallisten toimijoiden kanssa myös kansallisella tasolla opetus- ja kulttuuriministeriön, Suomen Kotiseutuliiton sekä muiden maakuntien edustajien kanssa. Maakunnan esittelyluentoja pidettiin useissa tilaisuuksissa. Liitto osallistui Suomen Kotiseutuliiton vuosikokoukseen Tuusulassa 9. elokuuta.

Liitto osallistui etnisten suhteiden neuvottelukunnan Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueen Etnon toimintaan sekä 4H:n Länsi-Suomen alueneuvoston, Pirkan Hiihdon neuvottelukunnan, Suomen kasvukäytävätyön ja Juupajoella sijaitsevan Helsingin yliopiston Hyytiälän metsäaseman neuvottelukunnan toimintaan.

Edunvalvonnan tiimin kansainvälisiin työtehtäviin kuului eurooppalaisten liikenneasioiden lisäksi Interreg- ja Itämeri-/Central Baltic -ohjelmien edistäminen. Yhteistyö Brysselissä sijaitsevan Tampereen ja Pirkanmaan EU-toimiston kanssa tiivistyi entisestään.

Kansallisen edunvalvonnan tiimi vieraili vuoden aikana Akaassa, Juupajoella, Punkalaitumella ja Vesilahdella sekä liiton yleisen kuntakierroksen tapaamisissa Ylä-Pirkanmaan tilaisuudessa Ruovedellä ja Tampereella. Yhteistyökumppanina liitto toimi 13. helmikuuta Pirkanmaan Rekrytorilla Tampereen Ratinakeskuksessa ja 15.-16. kesäkuuta Jukolan Viestissä Kangasalla.



HALLINTO

- Maakuntaudistuksen valmistelun tuki
- Muutoksesta tiedottaminen
- Henkilöstön valmentaminen uusiin haasteisiin
- Olemme työn tukena ja varmistamme toimintojen sujuvuuden

Jäsenkuntien maksuosuudet

Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät perussopimuksen mukaisesti edellisenä kalenterivuonna toimitetussa kunnallisverotuksessa jäsenkunnissa määrättyjen kunnallisveron määrien suhteessa. Jäsenkuntien maksuosuudet määrätään talousarvio ja -suunnitelmassa talousarviovuodelle lopullisina. Lisäkanto voidaan määrätä vain siten, että se perustuu talousarvion muutokseen.

Tilikauden 2019 jäsenkuntien maksuosuudet olivat 3 450 345 €. Maksuosuudet pysyivät samana edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstö

Vuoden 2019 lopussa liitossa oli vakinaisessa virassa 5 ja toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa 26 henkilöä. Määräaikaisia oli 20. Laskennallisesti toimista 26 rahoitettiin ulkopuolisella rahoituksella. Henkilömäärä yhteensä oli 51 henkilöä.

Henkilöstön määrä väheni merkittävästi maakuntauudistusvalmistelun päättymisen myötä.

Työntekijöitä kannustettiin joukkoliikenteen käyttäjiksi suuntaamalla työnantajan tukea linja-auto- ja junaliikenteen työmatkalippuihin verottajan hyväksymissä verovapaan työmatkatuen puitteissa. Työntekijöiden kunnon ylläpitoa ja virkeyttä tuettiin kulttuuri- ja liikuntaseteillä.

Viestintä

Pirkanmaan liiton viestintä painottui normaalin päätöksenteko- ja päivittäisviestinnän ohella ensisijaisesti vaikuttamisviestintään. Sitä tehtiin laajemmalla volyymillä ylimaakunnallisten päärata+ -, VT3- sekä Pirkanmaan lähijunapilottiviestintäverkostojen kautta. Viestintää toteutettiin nettisivujen, uutiskirjeiden että sosiaalisen median avulla.

Päärataviestinnässä oltiin mukana mm. päärataa pitkin toteutetussa mediajunatapahtumassa sekä pääkaupungissa järjestetyssä mediainfossa sekä aiheeseen liittyvissä jatkuvissa kampanjoissa Länsi-Suomen viestijöiden sekä muiden pääratamaakuntien viestinnän ammattilaisten kanssa. Pirkanmaan liitolla oli maakunnallinen viestintävastuu VT3-edunvalvonnassa. Viestintää toteutettiin yhdessä Länsi-Suomen viestijöiden kanssa mm. aiheesta nousevissa yhteisissä kampanjoissa, seminaareissa ja eduskuntaverkoston tapahtumien yhteydessä. Liiton viestijä osallistui myös hiilineutraalia Suomea tavoittelevan Canemure-hankkeen valtakunnallisen viestinnän koordinaatioryhmän toimintaan.

Koska saavutettavuusdirektiivi ja kansallinen lainsäädäntö vaativat viranomaisia tekemään digitaalisista palveluista saavutettavia, syksyllä lähdettiin valmistelemaan saavutettavan ja tietoturvallisen verkkosivuston kilpailutusta. Samoin valmisteltiin kilpailutus video- ja striimaustuotannoille. Lisäksi käytiin läpi liiton eri ryhmissä saavutettavuusvaatimuksia keväällä pidettävää koulutusta varten. Kilpailutukset toteutettiin vuodenvaihteessa 2019-2020. Lisäksi valmisteltiin viestintään, erityisesti liiton tapahtumien ja tilaisuuksien kuvauksiin liittyvää tietosuojajohtajuudesta (GDPR) yhdessä liiton tietosuojavastaavan kanssa.

Investoinnit

Tilikauden aikana merkittiin 1 kpl Monetra Pirkanmaa Oy:n osake á 21 €.

Monetra Pirkanmaa Oy on vuonna 2018 perustetun Monetra-konsernin alueyhtiö. Konserni on voittoa tavoittelematon julkisen sektorin talouden ja henkilöstöhallinnon tukitoimintoja tuottava ja kehittävä in-house osakeyhtiö. Sen suurimmat omistajat ovat Monetra Oy, Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri.

MAAKUNTA- JA SOTEUUDISTUS VUONNA 2019

Pirkanmaan maakunta- ja sote-uudistusvalmistelu perustui pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan. Pirkanmaan valmistelu aloitettiin 1.9.2016. Valtion talousarviossa vuodelle 2019 varauduttiin uudistuksen toimeenpanoon 211 miljoonan euron määrärahalla. Pirkanmaan osuudeksi tästä summasta arvioitiin noin 9,4 miljoonaa euroa sisältäen vuodelta 2018 siirtyvä säästynyt määräraha, joka ei edellyttänyt omarahoitusosuutta.

Vuoden 2019 valmistelussa oli tavoitteena luoda rakenteet, ohjaus ja johtamisjärjestelmät sekä sote-palvelutuotannon uudistus. Vuoden 2018 aikana rekrytoitiin noin 56 asiantuntijaa. Talousarviossa varauduttiin maakuntavaaleihin sekä

väliaikaisen toimielimen, maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen toiminnan käynnistymiseen.

Pääministeri Juha Sipilän hallitus jätti eronpyynnön 8.3.2019, jonka vuoksi tämän jälkeen alkoi hankkeiden alasajo. Tämän takia jatkotyö kohdistui maakuntien esivalmistelun ja ICT-valmistelun päättämiseen, tehdyn työn dokumentointiin, käytettyjen avustusten raportointiin sekä muuhun uudistusta välittömästi koskevan valmistelutyön hallittuun alasajoon.

Valtionavustuslain 13 §:n perusteella valtionavustus saatiin käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Valtiovarainministeriön tekemien valtionavustuspäätösten mukaan avustuksia on saanut käyttää vain maakunnan perustamisen esivalmisteluun ja maakuntien ICT-valmisteluun.

Valtiovarainministeriön maakuntien esivalmisteluun ja ICT-valmisteluun myöntämä avustusta voitiin käyttää avustuspäätöksen käyttötarkoituksen mukaisten toimien asianmukaisen päättämisen ajan, kuitenkin enintään 31.12.2019 asti. Hyväksyttävien kustannusten perusteena olivat sopimukset ja sitoumukset, joiden irtisanomista tai purkamista koskevat toimenpiteet käynnistettiin viivytystä 20.3.2019 jälkeen, ja sopimukset ja sitoumukset, joita ei voitu kohtuullisin ehdoin irtisanoa tai purkaa.

Vuoden 2019 mennessä luovuttiin tiloista ja tehtiin alasajoon liittyvät muut tarpeelliset toimenpiteet. Liitto on katkaissut ICT-laitteiden, lähinnä tietokoneiden ja toimistokalusteiden leasingsopimukset. Maakuntavalmisteluun työsuhteet loppuivat pääosin 30.6.2019, mutta osalle henkilöstöä tehtiin 10-20 prosentin työsopimuksia aina syyskuun 2019 loppuun saakka. ICT-valmistelutyön osalta sidottuja toimia ja työsuhteita oli vuoden 2019 loppuun.

Valtiovarainministeriön antaman ohjeiden mukaan maakunta- ja sote-uudistukseen myönnettyjen valtionavustusten käytöstä tulee antaa selvitys viimeistään 29.2.2020. Käyttämättä jäänyt tai liikaa maksettu avustus tai sen osa tulee palauttaa valtiovarainministeriölle. Pirkanmaa sai eri päätöksillä maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun ja ICT-kehittämiseen yhteensä noin 14 miljoonan euron avustukset. Pirkanmaan liitto käytti omarahoitusosuuteen noin 380 000 €, pääosin liiton henkilöstön työpanoksena ja muina kustannuksina.

Pirkanmaan kuntavetoisesta sote-uudistuksesta tehtiin periaatepäätös 29.5.2019. Pirkanmaan kuntapäätäjät hyväksyivät 23.8.2019, että Pirkanmaan liitto voi toimia Pirkanmaan kuntavetoisen sote-uudistuksen hallinnoijana. Kuntavetoisen sote-uudistuksen valmistelijaksi palkattiin 1.10.-31.12.2019 ajaksi sote-muutosjohtaja. Hänen tehtävänä on ollut sote-valmistelussa seuraavissa tehtävissä: 1) yhteishenkilönä valtion valmisteluun, 2) osallistua ja vaikuttaa uuden lainsäädännön valmisteluun, 3) valmistella ehdotus Pirkanmaan sote-uudistuksen tiekartaksi ja strategiaksi, 4) laatia Pirkanmaan työsuunnitelma, 5) edistää kuntien välistä sote yhteistyötä sote-johtajien, organisaatioiden johdon ja kuntapäätäjien kanssa, 6) koordinoida valtiolle Pirkanmaan tuottavuutta parantavien hankkeiden rahoitushaut, 7) valmistella ja organisoida tarvittavat työryhmät, 8) valmistella esitykset palkattavista asiantuntijoista ja 9) valmistella päätösvalmisteluun asiakokonaisuudet.

Vuoden loppupuolelta 2019 lähtien alkoi varautuminen ministeri Rinteen hallitusohjelman mukaisen sote-uudistuksen valmisteluun. Ministeri Rinteen hallitus kaatui joulukuussa 2019, jonka jälkeen sote-uudistus on jatkunut ministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Sote-uudistuksen tavoitteet ja sisällöt eivät tässä muuttuneet.

Viestintä

Vielä alkuvuodesta 2018 viestittiin maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelusta. Uudistuksen kaaduttua viestintätiimi kokosi viestinnän loppuraportit, jotka koskivat varsinaista valmisteluviestintää, tulevan maakuntaorganisaation viestinnän sekä maakunnan verkkopalvelun suunnittelua. Tampereen ammattikorkeakoulun

opiskelijoiden kanssa tuotetut viisi maakuntavaalivideota pystyttiin hyödyntämään EU-vaalien yhteydessä.

Loppuvuodesta tiedotettiin maakuntahallituksen kokousten yhteydessä uudistusvalmistelun loppuraporttikoosteista, jotka myös vietiin liiton nettisivuille. Uuden sote-valmistelun käynnistyttyä Pirkanmaan liiton viestinnän edustaja nimettiin tulevaa valmistelua varten maakunnan viestinnän vastuuhenkilöksi sosiaali- ja terveysministeriön viestintäverkostoon.

Varsinainen toiminta	Tilinpäätös 2018	Talousarvio ja lisäta 2019	Toteutuma 2019	poikkeama
Toimintatulot	10 307 567,64	12 534 741,00	9 268 518,30	-3 266 222,70
Toimintamenot	-10 135 192,00	-12 478 047,00	-9 136 769,29	-3 341 277,71
Netto +/-	172 375,64	56 694,00	131 749,01	75 055,01

Pirkanmaan liitto		v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019
Henkilöstö 31.12.						
Virat						
	toistaiseksi täytetyt	5	5	5	5	5
Työsuhteiset toimet						
	toistaiseksi täytetyt	26	26	28	30	26
	toistaiseksi /osa-aik. täytetyt	2	1	0	0	0
	määräaikaisesti täytetyt	6	17	24	57	20
	edellä olevista hankerahoituksella	6	15	27	58	26
Yhteensä		39	49	57	92	51



LUOTTAMUSHENKILÖT

Tiedot 31.12.2019 tilanteen mukaisina.

Käytetyt puolueyhenteet

Kansallinen kokoomus (kok)

Perussuomalaiset (ps)

Pirkanmaan sitoutumattomat ry (pirk sit)

Suomen Keskusta (kesk)

Suomen Kristillisdemokraatit (kd)

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue (sd)

Vasemmistoliitto (vas)

Vihreä liitto (vihr)

Pirkanmaan liiton maakuntavaltuuston jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä toimikautena 2019-2020.

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Sofia Vikman (kok), Tampere

Ensimmäinen varapuheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult (sd), Lempäälä

Toinen varapuheenjohtaja Minna Sorsa (vihr), Ylöjärvi

Varsinainen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen. Varajäsen on samasta ryhmästä ja kunnasta.

AKAA

Kati Kuusisto (vihr) Hanni Joronen

Mervi Pulkkinen (kesk) Jouni Vaittinen

HÄMEENKYRÖ

Rauno Mäki (ps.) Kari Isokivijärvi

Kirsi Parhankangas (kok.) Aki Tainio

IKAALINEN

Jarkko Luukkala (sd.) Johanna Hiiri

JUUPAJOKI

Jani Jauhiainen (sd.) Janne Salomaa

KANGASALA

Ranja Aukee (vas.) Jorma Mäntylä

	Eija Eskola (vihr.)	Tony Lähde
	Jorma Jussila (kd.)	Juha Mansikka-aho
	Miia Kinnari (ps.)	Wellu Mäkinen
KIHNIÖ		
	Tiina Jokioja (ps.)	Hannu Koivistoinen
LEMPÄÄLÄ		
	Pauliina Alenius (vihr.)	Anita Huhtala
	Kirsi Kallio (ps.)	Olavi Saarelainen
	Tuula Petäkoski-Hult (sd.)	Hannu Tiensuu
MÄNTTÄ-VILPPULA		
	Marika Ala-Herttua (sd.)	Jyrki Lahtinen
	Arto Pirttilahti (kesk.)	Mikko Kivilahti
NOKIA		
	Hannu Harju (vihr.)	Johanna Peurala
	Seppo Kallio (vas.)	Teresa Kvick
	Tarja Luukko (kd.)	Kaisu Paloheimo
	Mikko Väre (kok.)	Johanna Matikka
ORIVESI		
	Jussi Viljanen (kok.)	Ulla Eronen
PARKANO		
	Jyrki Uotila (sd.)	Anne Santoo
PIRKKALA		
	Jouko Karppanen (sd.)	Helena Pulkkinen
	Mika Hakkarainen (kok.)	Satu Friman-Mahkonen
PUNKALOIDUN		
	Outi Uusi-Kouvo (kesk.)	Sanna Salioja
PÄLKÄNE		
	Rainer Zeitlin (kok.)	Virpi Pohjola
RUOVESI		
	Anita Viljanmaa (Pirk.Sit.)	Pekka Pirttijärvi
SASTAMALA		
	Pentti Haapahuhta (kesk.)	Pertti Hakanen
	Päivi Peltari (kok.)	Jussi Mikkola

TAMPERE

Tarja Pietilä (sd.)	Heikki Horila
Mikko Aaltonen (vas.)	Ulla-Leena Alppi
Henri Backman (vihr.)	Olli-Poika Parviainen
Aila DüNDAR-Järvinen (sd.)	Anneli Kivistö
Väinö Friman (vihr.)	Jaakko Mustakallio
Milka Hanhela (vas.)	Minna Minkkinen
Anna-Kaisa Heinämäki (vihr.)	Maija Kajan
Annemari Jussila (kok.)	Anneli Taina
Aleksi Jäntti (kok.)	Jouni Markkanen
Lassi Kaleva (ps.)	Sakari Puisto
Esa Kanerva (sd.)	Kirsi Kaivonen
Olga Haapa-aho (vihr.)	Jaakko Stenhäll
Johanna Loukaskorpi (sd.)	Ari Wigelius
Riitta Ollila (sd.)	Anne Liimola
Jouni Ovaska (kesk.)	Vilhartti Hanhilahti
Petri Rajala (kok.)	Antti Ivanoff
Leena Rauhala (kd.)	Sari Tanus
Ilkka Sasi (kok.)	Matti Höyssä
Ilpo Sirniö (sd.)	Pekka Salmi
Noora Tapio (vas.)	Ilkka Porttikivi
Yrjö Schafeitel (Pirk.Sit.)	Lasse Oksanen
Sofia Vikman (kok.)	Reeta Ahonen

URJALA

Paula Virtanen (kesk.)	Ville Tirkkonen
------------------------	-----------------

VALKEAKOSKI

Harri Asikainen (vas.)	Veera Kiretti
Timo Döbert (kok.)	Päivi Patojoki
Pia Hänninen (sd.)	Marko Itkonen

VESILAHTI

Kristiina Pispala (kok.)	Tapani Pietilä
--------------------------	----------------

VIRRAT

Keijo Kaleva (sd.)	Eila Kalliomäki
--------------------	-----------------

YLÖJÄRVI

Katja Luojus (kok.)	Tapani Tienari
Minna Sarvijärvi (kesk.)	Riitta Koskinen
Seppo Peltola (sd.)	Kaija Järvinen
Minna Sorsa (vihr.)	Merja Lehtonen

Maakuntavaltuuston ryhmien puheenjohtajat

Kansallinen Kokoomus	Rainer Zeitlin
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	Seppo Peltola
Suomen Keskusta	Minna Sarvijärvi
Vasemmistoliitto	Mikko Aaltonen
Vihreä liitto	Minna Sorsa
Suomen Kristillisdemokraatit	Tarja Luukko
Perussuomalaiset	Lassi Kaleva
Pirkanmaan Sitoutumattomat ry	Yrjö Schafeitel

Tarkastuslautakunta 2019 - 2020

Varsinainen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen.

Puheenjohtaja

Mika Hakkarainen (kok.), Pirkkala	Jussi Viljanen, Orivesi
-----------------------------------	-------------------------

Varapuheenjohtaja

Jyrki Uotila (sd.), Parkano	Keijo Kaleva, Virrat
Aila Dundar-Järvinen (sd.), Tampere	Esa Kanerva, Tampere
Eija Eskola (vihr.), Kangasala	Pauliina Alenius, Lempäälä
Pentti Haapahuhta (kesk.), Sastamala	Paula Virtanen, Urjala

Tilintarkastaja

KPMG Julkishallinnon palvelut on liiton tilintarkastusyhteisö. KPMG:n nimeämänä vastuullisena JHT-tilintarkastajana on vuonna 2019 toiminut JHT, KHT Päivi Rintala.

Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet 2019 - 2020

Varsinainen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen ovat samasta ryhmästä.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja

Roope Lehto (sd.), Nokia

Esa Järvenpää, Hämeenkyrö

Ensimmäinen varapuheenjohtaja

Anna-Kaisa Ikonen (kok.), Tampere

Jarmo Kork, Nokia

Toinen varapuheenjohtaja

Juhana Suoniemi (vihr.), Tampere

Matti Heilimo, Tampere

Atanas Aleksovski (sd.), Tampere

Ilkka Hjerppe, Orivesi

Eveliina Asikainen (vihr.), Sastamala

Sina Isokallio, Kangasala

Heikki Hakala (kok.), Lempäälä

Juho Ojares, Ylöjärvi

Marja Heikkinen (kok.), Valkeakoski

Sirkka Madekivi, Punkalaidun

Rauno Kesseli (vas.), Ylöjärvi

Hannele Lehikoinen, Lempäälä

Marjo Mäkinen-Aakula (kesk.), Orivesi

Pilvi Kärkelä, Kihniö

Hanna Laine (sd.), Kangasala

Salla Bister, Akaa

Heikki Luoto (ps.), Tampere

Jari Sammatti, Parkano

Maakuntahallituksen nimeämät työryhmät:

Pirkanmaan maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) asettaminen

Maakunnan liiton ja sen jäsenkuntien edustajina

Varsinainen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen

Puheenjohtaja

Roope Lehto, Nokia Kaisa Penny, Tampere

Ensimmäinen varapuheenjohtaja

Juho Ojares, Ylöjärvi Janne Aaltonen, Pirkkala

Eveliina Asikainen, Sastamala Matti Heilimo, Tampere

Ari Heiska, Ikaalinen Maire Villo, Sastamala

Hanna Laine, Kangasala Salla Bister, Akaa

Harri Asikainen, Valkeakoski Rauno Kesseli, Ylöjärvi

Sirkka Madekivi, Punkalaidun Auli Arpiainen, Virrat

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen, Tampere Erkki Kallio, Parkano

Valtion viranomaisten kiintiöstä

Toinen varapuheenjohtaja

Leena Vestala, Pirkanmaan ELY-keskus Juha Sammallahti, Pirkanmaan ELY-keskus

Olli Madekivi, Pirkanmaan ELY-keskus Leena Strandén, Pirkanmaan ELY-keskus

Ari Pajukoski, Keski-Suomen ELY-keskus Pirjo Isometsä, Keski-Suomen ELY-keskus

Ari Lähteenmäki, Metsäkeskus Pirkanmaa Jorma Vierula, Metsäkeskus Länsi-Suomi

Järjestöjen kiintiöstä

Kolmas varapuheenjohtaja

Peer Haataja, Tampereen kauppakamari Markus Sjölund, Tampereen kauppakamari

Sanni Halla-aho, SAK Pirkanmaa Lilli Kilpinen, SAK Pirkanmaa

Mervi Mustakoski, Akava Pirkanmaa Martti Tryyki, Akava Pirkanmaa

Visa Merikoski, MTK-Pirkanmaa Jukka Niittyoja, MTK-Pirkanmaa

Pasi Mäkinen, Pirkanmaan Yrittäjät ry Eeva-Liisa Pentti, Kangasalan Yrittäjät ry

Jukka Nieminen, Teknologiateollisuus, Pirkanmaa Jari Lehtonen, Talonrakennus-
teollisuus

Heli Rautanen, STTK Pirkanmaan Aluetoimikunta Sami Ahola, STTK Pirkanmaan
Aluetoimikunta

Esittelijä Esa Halme, Pirkanmaan liitto

Sihteeri Tiina Harala, Pirkanmaan liitto

Sihteerin varahenkilö Jaana Niittyniemi, Pirkanmaan liitto

Asiantuntijajäsenet

Juha Sammallahti, Pirkanmaan ELY-keskus

Heli Mutkala, Metsänomistajat Pirkanmaa

Matti Pirhonen, Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Jutta Ahro, ProAgria Pirkanmaan aluetoimisto

Birgitta Bragge, Tampereen seurakuntayhtymä

Maakuntaudistuksen poliittinen ohjausryhmä

Varsinainen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen

Puheenjohtaja

Roope Lehto

Esa Järvenpää

Ensimmäinen varapuheenjohtaja

Leena Kostainen

Jarmo Kork

Toinen varapuheenjohtaja

Juhana Suoniemi

Matti Heilimo

Atanas Aleksovski

Ilkka Hjerppe

Hanna Laine

Salla Bister

Heikki Hakala

Juho Ojares

Marja Heikkinen

Sirkka Madekivi

Eveliina Asikainen

Sina Isokallio

Mirva Kittilä

Pilvi Kärkelä

Rauno Kesseli

Hannele Lehikoinen

Heikki Luoto

Reijo Ojennus

Sirpa Pursiainen

Veli-Matti Antila

Ari Prihti

Pirkanmaan muutosjohtaja Päivi Nurminen

Muutosjohtaja (maakuntauudistus) Jukka Alasentie

Muutosjohtaja (sosiaali- ja terveydenhuolto) Jaakko Herrala

Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala

Maakuntajohtaja Esa Halme

Sairaanhoitopiirin johtaja Rauno Ihalainen

Ylijohtaja Leena Vestala

Hallintojohtaja Petri Pikkuaho

Viestintäpäällikkö Kirsti Kivilinna

Maakuntavaltuuston puheenjohtajat (osallistumisoikeus kokouksiin)

Sofia Vikman (kok)

Ensimmäinen varapuheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult (sd)

Toinen varapuheenjohtaja Minna Sorsa (vihr.)

Maakuntauudistuksen johtoryhmä

Puheenjohtaja Juha Yli-Rajala

Ensimmäinen varapuheenjohtaja

Esa Halme Petri Räsänen

Toinen varapuheenjohtaja

Rauno Ihalainen Tiina Surakka

Kolmas varapuheenjohtaja

Leena Vestala Kristiina Karppi

Olli-Pekka Ojanen Esko Kautto

Riku Immonen Tarja Paulaniemi

Jarkko Sorvanto Heidi Rämö

Eeva Kyrönviita Vesa Haapamäki

Jarkko Malmberg Jyrki Moilanen

Jukka Varonen Briitta-Liisa Sinivuori

Antero Alenius Jari Heiniluoma

Kari-Matti Hiltunen Pasi Virtanen

Juha Sammallahti	Heikki Ikonen
Olli Madekivi	Mari Rajala
Taru Kuosmanen	Paula Paavilainen
Tero Harjuntausta	Katri Maahi
Atte Tahvola	Arja Herckman
Kirsileena Nurmikolu	Aino Hirvonen
Liisa Koota	Reija Neva

Poliittisen ohjausryhmän puheenjohtaja Roope Lehto
 Pirkanmaan muutosjohtaja Päivi Nurminen
 Muutosjohtaja (sosiaali- ja terveydenhuolto) Jaakko Herrala
 Muutosjohtaja (maakuntaudistus) Jukka Alasentie
 Hallintojohtaja Petri Pikkuaho
 Viestintäpäällikkö Kirsti Kivilinna

Ympäristö- ja ilmastojaosto

Varsinainen jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsen

Puheenjohtaja

Roope Lehto	Hanna Laine
-------------	-------------

Varapuheenjohtaja

Anna-Kaisa Ikonen	Heikki Hakala
-------------------	---------------

Eveliina Asikainen	Juhana Suoniemi
--------------------	-----------------

Rauno Kesseli	Hannele Lehikoinen
---------------	--------------------

Heikki Luoto	Jari Sammatti
--------------	---------------

Marjo Mäkinen-Aakula	Pilvi Kärkelä
----------------------	---------------

Esittelijä, suunnittelupäällikkö Marko Mäkinen, Pirkanmaan liitto

Sihteeri, projektipäällikkö Liisa Hyttinen, Pirkanmaan liitto

Asiantuntija, innovaatio- ja tulevaisuusjohtaja Petri Räsänen, Pirkanmaan liitto

Asiantuntija, maakuntainsinööri Satu Appelqvist, Pirkanmaan liitto

Asiantuntija, johtaja Olli Madekiven, Pirkanmaan ELY-keskus

Asiantuntija, erityisasiantuntija Soili Ingelinin, Pirkanmaan ELY-keskus



TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Pirkanmaan liiton jäsenmaksuosuudet kunnittain vuoden 2017
verotietojen mukaan.

kunta	vuoden 2017 kunnallisvero	vuoden 2019 maksuosuus
		€
Akaa	53 201 055	109 920,75
Hämeenkyrö	33 753 603	69 739,62
Ikaalinen	20 074 449	41 476,59
Juupajoki	5 537 489	11 441,22
Kangasala	113 166 923	233 818,54
Kihniö	4 621 246	9 548,13
Lempäälä	81 399 408	168 182,45
Mänttä-Vilppula	34 606 800	71 502,44
Nokia	113 018 397	233 511,66
Orivesi	27 952 021	57 752,75
Parkano	17 686 689	36 543,15
Pirkkala	75 548 154	156 092,95
Punkalaidun	7 559 607	15 619,20
Pälkäne	18 901 730	39 053,59
Ruovesi	12 885 892	26 624,04
Sastamala	70 229 890	145 104,68
Tampere	755 730 012	1 561 442,89
Urjala	13 048 073	26 959,13
Valkeakoski	68 587 688	141 711,66
Vesilahti	14 427 600	29 809,42
Virrat	17 751 858	36 677,80
Ylöjärvi	110 259 951	227 812,33
Pirkanmaa	1 669 948 535	3 450 345,00

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot	v. 2019	v. 2018
Jäsenkuntien maksuosuudet	3 450 345,00	3 450 345,00
Muut tulot	723 224,20	680 583,16
Tuet ja avustukset	4 863 166,93	6 085 156,74
Yhteensä	9 036 736,13	10 216 084,90

Henkilöstöä koskevat liitetiedot	v. 2019	v. 2018
Palkat	4 122 636,48	5 048 474,29
Sivukulut	903 422,58	1 106 542,88
Henkilöstökorvaukset	-23 435,06	-25 501,64
Yhteensä	5 002 624,00	6 129 515,53

Henkilöstö	v. 2019	v. 2018
Virkoja		
- toistaiseksi täytetyt	5	5
Työsopimussuhteiset		
- toistaiseksi täytetyt	26	30
- osa-aikaisesti täytetyt	0	0
- määräaikaiset	20	59
edellä olevista projektirahoituksella	26	54
Yhteensä	51	94

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	v. 2019	v. 2018
Kansallinen Kokoomus	4 620,00	5 932,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	7 133,00	10 772,50
Suomen Keskusta	1 472,00	1 872,00
Perussuomalaiset	592,00	774,00
Vihreä liitto	3 646,00	4 918,00
Vasemmistoliitto	1 381,00	2 061,00
Suomen Kristillisdemokraatit	27,00	135,00
Sininen tulevaisuus	54,00	144,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	18 925,00	26 608,50

Tilintarkastajan palkkiot	v. 2019	v. 2018
KPMG Julkishallinnon palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	13 430,67	10 855,08
Hanketarkastus	9 796,00	5 040,00
Palkkiot yhteensä	23 226,67	15 895,08

TASEEN LIITETIEDOT

Käyttöomaisuuden arvostus 31.12.2019

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta

laaditun poistosuunnitelman mukaisesti

Hyödykeryhmäkohtainen poistosuunnitelma

Käyttöomaisuuslaji	Poisto- menetelmä	Poisto- aika
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Toimitilojen peruskorjaukset	tasapoisto	30 vuotta
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta
Muut	tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset (peruskorjaukset)	tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat		Aineelliset		Keskeneräiset hankinnat
	Muut pitkävaikutteiset menot		Tietokoneet ja laitteet	Muut koneet ja kalusto	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00		0,00	44 042,31	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00		0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00		0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00		0,00	-44 042,31	
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00		0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00		0,00	0,00	0,00
Olennaiset lisäpoistot	0,00		0,00	0,00	0,00
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00		0,00	0,00	0,00

Luettelo arvopapereista 31.12.2019

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon.

Arvopaperi	kpl	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo
Kuntien Tiera Oy	1	1,00	1,00 €
Sarastia Oy	1	1,00	1,00 €
Istekki Oy	5	1 385,00	6 925,00 €
Monetra Pirkanmaa Oy	1	21,00	21,00 €
	yhteensä		6 948,00 €

Kuntien Taitoa Oy ja KuntaPro Oy yhdistyivät vuonna 2019 Sarastia Oy:ksi

Lyhytaikaiset saamiset	v. 2019	v. 2018
Projektisaatavat	1 439 067,08	577 708,06
Alv palautukset	144 439,38	102 582,21
Muut	53 056,39	182 760,78
	1 636 562,85	863 051,05

Erittely oman pääomien erien lisäyksistä, vähennyksistä ja siirroista

	v. 2019	v. 2018
Peruspääoma		
Lisäykset		
Poistot		
	841 027,87	841 027,87
Maakuntaneuvos Jussi V. Niemen rahasto		
Vähennykset	7 000,00	17 000,00
	59 680,00	66 680,00
Pirkanmaan liiton varmuusrahasto		
	247 519,67	247 519,67
Edellisen tilikauden ylijäämä		
Lisäykset	47 870,95	5 276,28
Vähennykset	0,00	250 000,00
	299 136,99	251 266,04
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-12 288,82	47 870,95
Oma pääoma	1 435 075,71	1 454 364,53

Peruspääoma		31.12.2019	
KUNTA	Äyrit 1995	%	EURO
Akaa	841 504 267	3,18	26 772,15
Hämeenkyrö	518 111 645	1,96	16 483,53
Ikaalinen	419 855 480	1,59	13 357,55
Juupajoki	138 148 772	0,52	4 395,15
Kangasala	1 443 486 213	5,46	45 923,98
Kihniö	114 150 938	0,43	3 631,67
Lempäälä	911 259 336	3,45	28 991,38
Mänttä-Vilppula	802 345 486	3,04	25 526,32
Nokia	1 611 700 474	6,10	51 275,65
Orivesi	496 946 640	1,88	15 810,17
Parkano	418 430 122	1,58	13 312,20
Pirkkala	757 328 559	2,86	24 094,13
Punkalaidun	185 683 782	0,70	5 907,46
Pälkäne	338 936 871	1,28	10 783,15
Ruovesi	307 319 027	1,16	9 777,24
Sastamala	1 380 009 369	5,22	43 904,49
Tampere	12 048 709 511	45,58	383 325,22
Urjala	296 305 754	1,12	9 426,86
Valkeakoski	1 422 121 283	5,38	45 244,26
Vesilahti	146 337 422	0,55	4 655,67
Virrat	443 719 870	1,68	14 116,78
Ylöjärvi	1 392 845 808	5,27	44 312,87
Pirkanmaa	26 435 256 629	100	841 027,87
Erittely poistoerosta		v. 2019	v. 2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero		0,00	42 638,28
Muut lyhytaikaiset velat		v. 2019	v. 2018
Ostovelat		171 908,29	380 981,93
Enn.pid.ja sivukulovelat		119 810,95	192 654,24
Siirtovelat projekteille		5 181 372,63	6 831 424,94
Lomapalkkajaksotukset		525 734,76	763 583,13
Palkka- ja sivukulujaksotukset		111 936,12	249 048,47
Muut menoajämät		0,00	148,32
		6 110 762,75	8 417 841,03

Leasingvastuut	Aika	Kuukausierä	Maksut v. 2020	Maksut v. 2021 -
kopiokoneet	1.11.2017-31.12.2021	106,00	1 272,00	1 272,00
kahviautomaatit	1.1.2018-30.9.2021	360,00	4 320,00	810,00
etäneuvottelulaite	1.1.2019-31.12.2020	290,57	3 486,84	0,00
		821,23	9 078,84	2 082,00

Vuokravastuut	Aika	Kuukausierä	Maksut v. 2020	Maksut v. 2021 -
toimitilat / Koskitammi	1.9.2016-31.8.2024	57 966,52	695 598,24	2 550 526,88
- josta edelleenvuokrattuna		40 576,56	486 918,77	1 785 368,82
netto		17 389,96	208 679,47	765 158,06

Toimitiloihin liittyvät vuokravakuudet

annetut	258 070,00
saadut	118 707,52

Kirjanpitokirjojen luettelo

Tilikaudella 1.1.2019 - 31.12.2019 on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Pääkirja

Päiväkirja

Tase

Tositelajit

6A	Maksuliikenneohjelma
KR	Toimittajat - lasku
RV	Laskun siirto
SA	Pääkirjatilitosite
ZA	Aloittava tase
ZB	Aloittavan taseen korjaukset
ZP	Maksukirjaus



ALLEKIRJOITUKSET

Tampereella 17. päivänä helmikuuta 2020

PIRKANMAAN MAAKUNTAHALLITUS

Tilintarkastajan merkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Tampereella 24. 11. 20 2019

KPMG Oy Ab

Päivi Rintala

JHT, KHT

Tilintarkastuskertomus 2019

Pirkanmaan liiton yhtymävaltuustolle

Olemme tarkastaneet Pirkanmaan liiton hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen.

Kuntayhtymän hallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kuntayhtymän hallinnosta ja taloushoidosta tilikaudella. Kuntayhtymän hallitus ja johtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kuntayhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus ja johtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyn selonteon. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti.

Kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti.

Kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

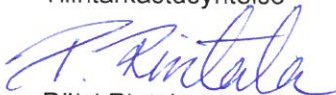
Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Tampereella 24. huhtikuuta 2020

KPMG OY AB
Tilintarkastusyhteisö



Päivi Rintala
JHT, KHT